

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: B 6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: Ekonomika a management mezinárodního obchodu

Zajištění vývozu formou výběru vhodné platební podmínky / platebního nástroje

Ensuring of Export by Selecting Suitable Payment Term / Payment Instrument

BP – EF – KFÚ – 2010 03

TOMÁŠ FENDRYCH

Vedoucí práce: Ing. Josef Horák, Ph.D., KFÚ

Konzultant: Ing. Věra Buzovská, GUMOTEX, a. s.

Počet stran: 58

Počet příloh: 6

Datum odevzdání: 7. května 2010

Zadání

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce.

V Liberci, 20. dubna 2010

Poděkování

Na tomto místě chci srdečně poděkovat rodině a přátelům za podporu během celé doby studia, dále zaměstnancům Technické univerzity v Liberci za pomoc a ochotu při řešení jakýchkoli potíží a zejména vedoucímu této práce, panu Ing. Josefu Horákovi, Ph.D.

Anotace

Tato bakalářská práce je zaměřena na platební prostředky a platební podmínky kupní smlouvy v rámci mezinárodního obchodování. Jejich vhodným výběrem a definováním lze zajistit případná rizika spojená s obchodem.

První kapitola této bakalářské práce krátce charakterizuje mezinárodní platební styk. Druhá kapitola je zaměřena na platební podmínku, její specifikaci, popis jednotlivých funkcí, nejčastěji používané druhy a způsob výběru vhodné podmínky. Třetí kapitola se zabývá platebními prostředky, které s platební podmínkou úzce souvisí. Blíže jsou zde vysvětleny zejména dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso a směnka. Jednotlivé části této kapitoly jsou doplněny o praktické zúčtování modelových případů v rámci mezinárodního obchodu, a to jak mezi státy Evropské unie, tak i ve vztahu k tzv. třetím zemím.

Klíčová slova: dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso, směnka, bankovní záruka, platební podmínka, platební prostředek.

Annotation

This thesis is focused on payment instruments and payment terms of a sale contracts in an international trading. By its suitable selection and definition any possible risks connected to trading can be ensured.

The first chapter characterize the international system of payments briefly. The second chapter is focused on payment term, its specifications, particular functions description, most widely used kinds of term and ways of finding the most suitable one. The third chapter is concerned with payment instruments, which are closely connected with payment term. There are especially documentary letter of credit, documentary collection and bill of exchange explained. Particular parts of this chapter are coupled with practical accounting of the test cases within the international trade – both among the states of the European Union and concerning to so-called third countries.

Keywords: documentary letter of credit, documentary collection, bill of exchange, bank guarantee, payment term, payment instrument.

Obsah

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	9
SEZNAM TABULEK	11
SEZNAM OBRÁZKŮ	12
ÚVOD	13
1. MEZINÁRODNÍ PLATEBNÍ STYK	15
1.1 SYSTÉM SWIFT	15
1.2 KURZOVÉ ZTRÁTY PŘI ÚČTOVÁNÍ MEZI ZEMĚMI	16
2. PLATEBNÍ PODMÍNKY	18
2.1 FUNKCE PLATEBNÍ PODMÍNKY	19
2.1.1 <i>Místo placení</i>	20
2.1.2 <i>Doba / čas placení</i>	20
2.1.3 <i>Způsob placení</i>	21
2.2 DRUHY PLATEBNÍCH PODMÍNEK	23
2.2.1 <i>Dokumentární akreditiv</i>	24
2.2.2 <i>Dokumentární inkaso</i>	26
2.2.3 <i>Platba předem</i>	27
2.2.4 <i>Dodávky na otevřený účet</i>	28
2.2.5 <i>Úvěry</i>	28
2.3 VÝBĚR VHODNÉ PLATEBNÍ PODMÍNKY A ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚROVÝCH RIZIK	30
2.3.1 <i>Směnky</i>	31
2.3.2 <i>Bankovní záruky</i>	32
2.3.3 <i>Pojištění úvěrů</i>	33
2.3.4 <i>Faktoring</i>	33
2.3.5 <i>Forfaiting</i>	34
3. PLATEBNÍ PROSTŘEDKY / NÁSTROJE	36
3.1 DOKUMENTÁRNÍ AKREDITIV	36
3.1.1 <i>Použití dokumentárního akreditivu</i>	37

3.1.2	<i>Zúčtování akreditivu mezi subjekty v rámci EU</i>	40
3.1.3	<i>Zúčtování akreditivu mezi členem EU a partnerem z tzv. třetí země</i>	44
3.2	DOKUMENTÁRNÍ INKASO	44
3.2.1	<i>Použití dokumentárního inkasa</i>	44
3.2.2	<i>Zúčtování inkasa mezi subjekty v rámci EU</i>	45
3.2.3	<i>Zúčtování inkasa mezi členem EU a partnerem z tzv. třetí země</i>	48
3.3	HLADKÉ PLATBY	48
3.4	SMĚNKY	50
3.4.1	<i>Zúčtování směnky v mezinárodním obchodním případě</i>	51
4.	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
	SEZNAM PŘÍLOH	58

Seznam použitých zkratk a symbolů

a. s.	akciová společnost
angl.	anglicky
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
bal.	balení
BIC	Bank Identifier Code
č.	číslo
D	Dal
D/A	Dokumenty proti akceptaci směnky
D/P	Dokumenty proti placení
dok.	dokumentární
DPH	daň z přidané hodnoty
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.
EU	Evropská unie
FAP	faktura přijatá
FAV	faktura vystavená
ICC	Mezinárodní obchodní komora
Kč	Koruna česká
MD	Má dáti
např.	například
Obr.	obrázek
resp.	respektive
SWIFT	Society for Worldwide International Financial Telecommunication
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	Sbírka
Tab.	tabulka
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
USA	Spojené státy americké

VBÚ	výpis z bankovního účtu
VÚD	vnitřní účetní doklad
VÚÚ	výpis z úvěrového účtu
viz.	videre licet neboli „lze vidět“
VÝD	výdejka

Seznam tabulek

Tab. 1	Účtování dodavatelského akreditivu.....	41
Tab. 2	Účtování odběratelského akreditivu	43
Tab. 3	Odlišnosti v účtování odběratelského akreditivu při užití metody B.....	43
Tab. 4	Účtování dodavatelského inkasa.....	46
Tab. 5	Účtování odběratelského inkasa	47
Tab. 6	Odlišnosti v účtování odběratelského inkasa při užití metody B.....	48
Tab. 7	Úhrada pohledávky pomocí směnky od dlužníka.....	52
Tab. 8	Eskont směnky při tuzemském obchodování.....	53

Seznam obrázků

Obr. 1	Znázornění korespondentských vztahů bank	15
Obr. 2	Princip použití dokumentárního akreditivu	39
Obr. 3	Princip použití dokumentárního inkasa	45
Obr. 4	Princip použití hladkého placení.....	50
Obr. 5	Princip použití směnky jako platebního nástroje	51

Úvod

Obchodování v mezinárodní sféře může být pro firmu přínosné i riskantní zároveň. Vstoupit na cizí trh si jednoznačně vyžaduje kromě stabilního zázemí a situace podniku i určitou dávku odvahy či zkušeností. Je nutné orientovat se v odlišné legislativě, informovat se o rozdílné situaci, rozdílném trhu a zaměřit se na segment obyvatel, který často vykazuje odlišné zvyklosti a chování než jak je firma zvyklá na domácím trhu – tedy provádět rozsáhlé náročné průzkumy.

Cizí země znamenají pro tuzemské podnikatele velký potenciál – otevírají se jim nové trhy a tím možnost zvýšení prodejnosti jejich výrobků – například takových, které již na tuzemském trhu překročili fázi zralosti a zájem o ně pomalu upadá. Pokud by pro firmu změna výroby byla finančně náročná, může být vývoz výrobků při zachování stávající výroby výhodný. Některé podniky umí vyrábět produkty, které v zahraničí nejsou schopni např. kvůli zastaralým technologiím či nedostatku vstupů vyprodukovat. Díky tomu samozřejmě může růst i jednotková cena, protože zboží může být určitým způsobem exkluzivní či jedinečné na cílovém trhu – což je další z atributů, jenž může zvyšovat exkluzivitu vývozu pro podnikatele.

Se vstupem na cizí trh se začínají objevovat nejrůznější rizika – ať už se jedná o rizika kurzová, tržní nebo například přepravní. Kurzy měn jednotlivých států se mění stejně tak, jako se může měnit situace na cílovém trhu – ať už ekonomická či politická apod. Při přepravě mezi jednotlivými státy, během kterého zboží bývá překládáno, skladováno atd. může dojít k nejrůznějšímu znehodnocení zásilky. Do obchodního případu se nezapojuje pouze dodavatel a odběratel, ale přistupují k nim také další zúčastněné osoby jako jsou speditéři či nejrůznější finanční a úvěrové společnosti.

Na veškerá možná rizika je nutno myslet předem a případné řešení vzniklých situací a odpovědnost za jednotlivé škody stanovit v podmínkách sjednávané kupní smlouvy. Kromě toho je také vhodné se proti rizikům pokud možno co nejlépe zajistit. Učinit tak mohou dodavatel s odběratelem například vhodnou formulací platebních a dodacích podmínek. Právě na platební podmínku se zaměřuji v této práci. Dané téma jsem si vybral

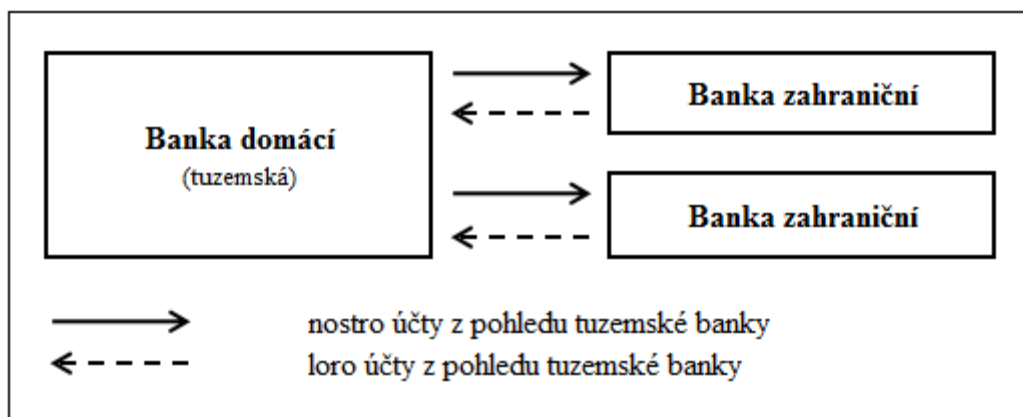
proto, že oblast mezinárodního obchodu jako taková je zajímavá, atraktivní a v dnešní době hodně aktuální. Vhodné zajištění obchodních transakcí mezi státy tvoří velmi důležitou součást plánování a rozhodování při obchodování se zahraničím.

První část práce je zaměřena na specifikování mezinárodního platebního styku a elektronického systému SWIFT, sloužícího k transferu dat mezi finančními subjekty z jednotlivých zemí. V druhé části je provedena analýza platební podmínky jako takové, se zaměřením na její funkce a druhy, včetně analýzy výhod či nevýhod jednotlivých druhů nejčastěji používaných podmínek. Třetí část je zaměřena na platební prostředky, které úzce souvisí s platebními podmínkami. Některé z popisovaných prostředků patří zároveň do předcházející kapitoly, proto jsou zde jen detailněji rozebrány právě z hlediska jejich funkce jako platebního prostředku. Součástí této kapitoly jsou také praktické příklady zúčtování obchodních vztahů mezi partnerskými subjekty jak v rámci Evropské unie, tak i vůči partnerům z tzv. třetích zemí.

1. Mezinárodní platební styk

Aby mohly banky uskutečňovat mezinárodní platební styk, musejí mít se zahraničním navázány obchodní kontakty. Proto některé zřizují v zahraničí své pobočky nebo dceřiné banky a v dané oblasti působí právě jejich prostřednictvím. Velká část bank má navázány tzv. korrespondentské vztahy s místními zahraničními bankami, při kterých si vzájemně oboustranně vedou své účty a poskytují určité služby. Pro klienty jsou takové vztahy bank nespornou výhodou, jelikož snižují náklady obchodních operací, představují rychlejší vyřízení mezinárodních plateb apod.

Účty, jenž si tuzemská banka zřizuje v cizích měnách u bank zahraničních, se nazývají nostro účty – neboli *naše* účty. Účty, které si naopak jednotlivé cizí banky ze zahraniční zřizují u místní banky se z jejího pohledu nazývají loro účty – neboli *jejich* účty. Ty jsou většinou vedeny v měně místní.

Obr. 1 Znáznornění korespondentských vztahů bank

Zdroj: Vlastní zpracování

1.1 Systém SWIFT

Mezi jednotlivými bankami je v dnešní době pro mezinárodní komunikaci hojně využíván zejména počítačově řízený systém SWIFT – *Society for Worldwide Interbank Financial*

Telecommunication, což v českém překladu znamená *Společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci*.

SWIFT je mezibankovní komunikační systém sídlící v Belgii, který zajišťuje elektronickou cestou výměnu informací mezi jednotlivými finančními institucemi po celém světě. Jeho pobočky je možné nalézt prakticky ve všech světově nejvýznamnějších finančních centrech. Vznikl v roce 1973 s podporou 239 bank z 15 zemí světa a k listopadu 2009 zahrnoval již 9.211 zapojených finančních institucí z 209 zemí. Každý jednotlivý člen se v systému identifikuje pomocí unikátního kódu BIC (*Bank Identifier Code*).

Díky tomuto jedinečnému systému mají jeho členové možnost přenášet mezi sebou navzájem finanční informace rychle, spolehlivě a především bezpečně. Zapojení se do systému snižuje subjektům náklady na provádění transakcí a zejména riziko při přenosu citlivých dat. Právě bezpečnost osobních údajů je velmi citlivou otázkou při jakémkoli zpracování a přenosu dat. Průměrný denní počet přenesených zpráv / informací se dá celosvětově stanovit průměrně na více než 14,5 milionu. [17, 18]

V České republice žádnou kancelář SWIFT nenajdeme, jelikož nejsme významným finančním centrem. V okolní Evropě se však kromě domovské země Belgie nachází několik dalších zastoupení např. v Rakousku, Německu, Švýcarsku, Francii apod.

1.2 Kurzové ztráty při účtování mezi zeměmi

V mezinárodním obchodě je běžné, že dochází ke kurzovým rozdílům mezi datem fakturace a datem platby. Je to způsobeno používáním různých měn a zároveň nutností zaúčtovat vše v jedné měně daného státu, kde k účtování dochází – v našem případě v Kč. Proti případným kurzovým ztrátám je vhodné se nějakým způsobem zajistit, což se dá např. prostřednictvím *finančních derivátů* (forvary, swapy, opce).

Kurz se zpravidla mění každý den – i když pozvolna – a rozdíly mezi dvěma dny nemusí být příliš vysoké. Nicméně mezi fakturací a platbou je zpravidla delší časová prodleva,

čímž se kurz může vyvinout relativně významně. A to jak nepříznivě (tzn. na obchodu část peněz ztratíme), tak i příznivě (tzn. změnou kurzu získáme jako dodavatel větší platbu za dodávku než by bylo v době vystavení faktury nebo jako odběratel ve skutečnosti platíme vlivem vývoje kurzu méně než bychom platili v době vystavení faktury).

I relativně malá a na první pohled pro běžného člověka zanedbatelná změna kurzu může pro firmu znamenat v případě drahé dodávky významný rozdíl. Kurzové rozdíly ve formě ztráty jsou samozřejmě pro firmu považovány a účtovány jako náklad. Logicky oproti tomu kurzové zisky zase jako výnos. Tudíž v každé firmě, která obchoduje se zahraničím, dochází postupně k vzájemné částečné kompenzaci mezi ziskem a ztrátou způsobenou vývojem měnových kurzů.

2. Platební podmínka

O platební podmínce se lze samozřejmě zmínit i v rámci tuzemského obchodního vztahu, nicméně v této práci k ní budu přistupovat zejména jako k součásti mezinárodní kupní smlouvy, ve které plní velmi významnou úlohu. Její vliv na průběh a následně i výsledek celé obchodní operace je nezanedbatelný. V rámci platební podmínky je totiž mezi zúčastněnými stranami vzájemně ujednáno kdy, kde a jakým způsobem má být uhrazena kupní cena uvedená v kupní smlouvě.

Z hlediska jednotlivých zúčastněných subjektů je dobré využívat praxí ověřené, standardizované platební podmínky. A to zejména proto, že během mnohaletého používání došlo k jejich detailnímu rozpracování a zdokonalení. Nejenže plně vyhovují svému účelu, ale zároveň také poskytují obchodním partnerům množství nejrozumnějších možností jak danou podmínku přizpůsobit potřebám konkrétní obchodní operace.

Platby mezi jednotlivými obchodními partnery se zpravidla neuskutečňují přímo, nýbrž probíhají prostřednictvím nějakého zástupce – tzv. třetí osoby. Vyplývá to již ze samotné podstaty mezinárodního obchodu, kterou je hlavně relativně velká vzdálenost jednotlivých obchodních partnerů. S tím je spojena například větší rizikovost transakcí mezi jednotlivými státy nebo vyšší náročnost provádění plateb v případě platby do zahraničí či ze zahraničí.

Prostředníci, vstupující do obchodní operace, nemusejí vystupovat pouze ve funkci zprostředkovatele platby, ale mohou také například přebírat závazky k zaplacení. Jelikož je nutné (resp. nanejvýš vhodné), aby prostředníci vždy dostáli svým závazkům – což se zpravidla dá dobře odhadnout podle jejich pověsti na trhu (dobrého jména) – stávají se jimi zejména banky a instituce specializované na finanční služby. U takovýchto subjektů se již určitá solidnost a spolehlivost dá předem očekávat. Volba té či oné banky jako prostředníka je pro obchodníka důležitým rozhodnutím, neboť špatný výběr může následně negativně ovlivnit výsledek celé obchodní operace. Obchodník by měl banku volit svědomitě a s ohledem zejména na její profesionální úroveň, pověst (jméno) v zahraničí a také na zkušenosti banky v mezinárodním platebním styku apod.

Finanční instituce bývají často hodnoceny pomocí tzv. ratingu, který je zpracováván specializovanými ratingovými agenturami¹ a zohledňuje v celosvětovém měřítku například právě již zmíněnou schopnost dostát svým závazkům (tzv. kreditní rating). Rating bývá sestavován na základě mnoha různých aspektů, např. podle konkurenčního prostředí na trhu, legislativy státu, silných a slabých stránek dané instituce atd. Samozřejmě nikdy nemůžeme mluvit o stoprocentní záruce či jistotě ohledně spolehlivosti banky. Může nám to však napomoci při jejím výběru, pro vytvoření si alespoň nějaké představy o konkrétní vybrané bance vůči bankám ostatním. [16]

2.1 Funkce platební podmínky

Platební podmínka má několik funkcí. Jejím stanovením určíme zejména místo, čas a prostředek platby (neboli způsob úhrady kupní ceny). V některých případech však platební podmínka určuje také další náležitosti kupní smlouvy jako je například měna, ve které bude platba provedena apod.

Funkce platební podmínky spočívá zejména v těchto bodech:

- zajišťuje provázanost mezi plněním kupní smlouvy jak ze strany prodávajícího (vývozce), tak i kupujícího (dovozce), při použití vhodných platebních nástrojů;
- ovlivňuje míru některých rizik, která partneři při mezinárodním obchodování podstupují;
- má úzký vztah k financování obchodu;
- předurčuje výši některých nákladů spojených s danou obchodní operací. [7]

Při vhodné formulaci platební podmínky může dojít k vzájemnému provázání zájmů kupujícího a prodávajícího, které bývají jinak zpravidla značně rozdílné. Zatímco vývozce se snaží o získání úhrady za své zboží či služby v co nejkratší době po dodávce, tak dovozce se právě naopak snaží onu úhradu co nejdéle oddálit – aby měl jistotu, že zboží

¹ Nejvýznamnějšími ratingovými agenturami jsou Standard & Poor's, Moody's a Fitch IBCA

bude dodáno včas a ve sjednané kvalitě. V mezinárodní sféře nebývají dodávka a úhrada kupní ceny časově shodné z důvodu náročné proveditelnosti. Proto je důležité platební podmínku volit opravdu pečlivě. [7]

2.1.1 Místo placení

Vymezuje místo, kde dojde k uhrazení kupní ceny sjednané v kupní smlouvě – tzn. kde dojde k plnění. Většinou se jako místo placení sjednává konkrétní banka nebo místo, kde má proběhnout například předání potřebných dokumentů apod. [7]

2.1.2 Doba / čas placení

a) Platba před dodáním zboží

- **Úplná platba před dodáním** je bezesporu výhodná pro prodávajícího (vývozce), který má tak zajištěno obdržení plnění ještě předtím, než se uskuteční samotná dodávka. Z toho lze také vyvodit značnou nevýhodnost a rizikovost pro kupujícího (dovozce), který musí zaplatit ještě předtím, než cokoli fyzicky obdrží. V mezinárodním obchodování se s tímto způsobem platby příliš často nesetkáme.
- **Částečná platba před dodáním** ve formě akontace², jenž bývá kombinována spolu s částečnou platbou při dodání. Tato forma placení je častější než úplná platba předem.

b) Platba při dodání zboží je v mezinárodním obchodě hojně využívána. Nejčastěji bývají používány tzv. dokumentární formy placení. Pomocí nich jsou totiž zajištěny zároveň zájmy prodávajícího i kupujícího. Nedochází tak k výraznému zvýhodnění či znevýhodnění pouze jedné ze zúčastněných stran.

² Akontace se používá nejčastěji v případě úvěrování či leasingu, jedná se o zvýšenou první splátku.

- c) **Platba po dodání zboží** se svou podstatou dá zařadit do kategorie úvěrů. Je výhodná zejména pro kupujícího, který nejprve fyzicky obdrží dodávku a teprve až poté s časovou prodlevou hradí smlouvenou kupní cenu. Z toho opět můžeme vyvodit nevýhody pro druhou stranu – tentokrát pro prodávajícího, který nejenže nese náklady spojené s financováním obchodní operace, ale dopadají na něho také případná úvěrová rizika apod. Úvěr je v některých odvětvích obchodu nezbytností a je tedy nutné dobře zhodnotit úvěruschopnost obchodního partnera a dané země, aby bylo co možná nejvíce sníženo případné riziko. [7]

2.1.3 Způsob placení

Způsob neboli forma placení většinou již vyplývá z ostatních částí platební podmínky. Samozřejmě je ale možné ho v rámci jejího sjednávání výslovně stanovit. Vybrat můžeme z jedné z následujících forem:

- a) **Placení v hotovosti**, jinak též nazývané placení ve valutách, které je nejjednodušší, avšak v mezinárodní sféře používané velmi zřídka. Narazit na něj můžeme výjimečně, zpravidla pouze u malých dodávek zboží, které kupující převezme osobně od prodávajícího (např. na veletrhu či v podnikové prodejně) a není tedy nutnost řešit další problémy spojené s dodáním zboží apod. Obchodování s hotovými penězi může znamenat řadu komplikací vyplývajících z manipulace s nimi. Ať už se jedná o nutnost uschování či přepravy prostředků, možnost jejich ztráty či odcizení až k méně častému – avšak ne nemožnému – výskytu padělků. Dále také musíme brát v potaz rozdíl hodnoty kurzu valut proti devizám.
- b) **Hladké platby** jsou vlastně jinak pojmenované běžné bankovní převody při nichž banka provádí transfer peněžních prostředků z účtu kupujícího na účet prodávajícího do zahraničí, bez potřeby jakýchkoli průvodních dokumentů. Tento způsob je výhodný zejména díky relativně nízkým nákladům na jejich provedení. Jako hladké platby bývají zúčtovány především běžné platby za zboží, platby předem, splátky úvěrů,

vyplácení provizí apod. Zde je dobře vidět výhodnost korespondentského vztahu mezi bankami, díky němuž dochází k rychlejšímu a snazšímu vyřízení platby.

- c) **Dokumentární formy placení**, které jsou v mezinárodním obchodě velice hojně využívané zejména proto, že znamenají zajištění zájmu obou zúčastněných stran. Kupující musí nejprve učinit určitý úkon jako např. požádat svou banku o otevření akreditivu, aby získal potřebné dokumenty uvedené v kupní smlouvě. Tyto dokumenty většinou dokládají uskutečnění dodávky. Je důležité neopomenout fakt, že v každé zemi jsou nastavena jiná pravidla. Při výběru či přípravě dokumentů musíme tedy brát v potaz odlišné prostředí, a to jak ekonomické, tak i politické apod. (např. odlišné celní podmínky).

Mezi nejčastěji používané dokumenty v mezinárodním obchodě patří:

- **Faktura**, jenž je základním dokumentem obchodního vztahu. V několika originálech ji vystavuje prodávající a uvádí na ní většinou druh a množství dodávaného zboží, jednotkovou cenu a dále úhrnnou cenu za dodávku (neboli částku k úhradě). Její forma se může zemi od země trochu lišit kvůli rozdílným právním úpravám, avšak svým obsahem pokaždé odpovídá uzavřené smlouvě. K faktuře mohou být přiloženy také další dokumenty. Často to bývá balicí list, specifikující obsah jednotlivých balení dodávky. V některých zemích jsou občas požadovány zvláštní typy faktur jako *celní faktury*³, *faktury konzulární*⁴ a další. Je dobré se o prostředí cílové země dobře informovat, abychom splnili všechny potřebné podmínky.
- **Přepravní dokumenty** udávají dispoziční právo ke zboží. Stanovují povinnost dopravit zboží na smlouvené místo a zároveň představují důkaz o tom, že zboží bylo skutečně předáno přepravci k přepravení nebo odesláno do smlouveného místa určení. Patří mezi ně například *nákladní listy silniční* (angl. *CMR Waybill*), *letecké* (angl. *Air Waybill*), *železniční* (angl. *Rail Waybill*) či *námořní* (konosament, angl. *Ocean / Sea Bill of Lading*) a další.

³ Jsou ověřovány obchodní komorou v místě prodávajícího a doplněny některými dalšími doklady.

⁴ Mohou být vyžadovány kupujícím pro udělení dovozní licence. Vystavuje se na zvláštním formuláři a bývá ověřena konzulátem země kupujícího, který je místně příslušný zemi sídla prodávajícího. [3]

- **Pojistný doklad** je přikládán v případě, že pojištění zásilky sjednává prodávající a tudíž je z jeho strany třeba doložit daný dokument k odesílané zásilce. Jedná se např. o *pojistku* jakožto doklad o uzavření pojistné smlouvy či *pojistný certifikát* (angl. *Cover Note*). Povinnost pojištění ze strany prodávajícího může vyplývat automaticky z konkrétní dodací doložky (např. podle *INCOTERMS 2000*⁵).
- **Ostatní dokumenty**, na kterých se zúčastněné strany dohodou. Mohou to být například *zdravotní* či *veterinární certifikáty* (takovéto dokumenty se určují jako povinnost podle povahy konkrétního obchodního případu nebo pravidel v jednotlivých zemích). Dále *osvědčení jakosti*, *devizové osvědčení*, *osvědčení o původu zboží* apod.

2.2 Druhy platebních podmínek

Existuje celá řada platebních podmínek, které je možné pro potřeby mezinárodního obchodního případu využít. Pro výběr konkrétní podmínky je nejprve nutné rozebrat si několik faktorů, na základě kterých následně můžeme zvolit tu nejvhodnější pro každý jednotlivý případ.

Hlavní faktory, dle kterých podmínku vybíráme, lze rozdělit do několika skupin nebo oblastí. Zaměřujeme se zejména na:

- **Zboží**, u kterého musíme určit, o jaký druh se jedná a pro jaké účely bude využíváno. Dále jaké zvyklosti jsou případně s daným produktem v zemi určení spojeny, jaký vztah lidé k výrobku či jeho substitutům mají, jaký panuje názor na podobné výrobky na trhu apod.
- **Cílový trh**, na kterém hodnotíme hlavně ekonomikou, kulturní a politickou situaci. Je třeba zorientovat se v rámci právních předpisů či omezení / zákazů konkrétní cílové

⁵ Sada doporučených mezinárodních obchodních pravidel (International Commercial Terms), vydaná Mezinárodní obchodní komorou (ICC).

země. Dále je dobré mít přehled o vývoji platební bilance či informovat se o devizové a finanční situaci, jenž na trhu panují.

- **Obchodní partner v cizí zemi**, o němž bychom si měli zjistit zejména jeho platební morálku, spolehlivost a postavení na trhu. Díky těmto informacím můžeme předejít některým případným budoucím problémům. Pokud nemáme s daným subjektem zatím žádné osobní zkušenosti, které jsou jinak nejlepším zdrojem informací, můžeme využít i některých externích zdrojů. Poskytnout informace nám mohou například spřátelené či partnerské subjekty v cílové zemi, případně i zákazníci nebo zaměstnanci našeho potenciálního partnera. Vždy však musíme být ujištěni o věrohodnosti zdrojů i samotných informací. Někdy se můžeme také informovat z všeobecně dostupných zdrojů, jakými jsou nejrůznější ekonomické publikace a magazíny, ve kterých by náš potenciální partner mohl figurovat atd.
- **Banky a aktuální situace na finančním trhu cizí země**, o nichž není rozhodně na škodu se informovat. Především bychom se měli zaměřit na banku, která bude do našeho obchodního případu zapojena, ale samozřejmě je dobré mít také alespoň všeobecný přehled o celkové situaci na daném trhu. Zajímat by nás měla příznivost nebo nepříznivost aktuální finanční situace na trhu či případné problémy, které se zde vyskytují a mohly by se nás nějakým způsobem dotknout apod.

Musíme neustále myslet na to, že špatně zhodnocené faktory nám mohou například v pozici dodavatele zkomplikovat vývoz z hlediska náročnosti jeho proveditelnosti a prodlužovat celkovou dobu potřebnou na uskutečnění obchodního případu. Samozřejmě s tím se prodlužuje i platební lhůta, což rozhodně v zájmu prodejce není.

2.2.1 Dokumentární akreditiv

Dokumentární akreditiv je zároveň typem platební podmínky i platebního prostředku (jako platební prostředek je dále popsán v kapitole 3.1.1 *Dokumentární akreditiv*).

V České republice se řídí zákonem č. 513/1991 Sb.⁶. V mezinárodní sféře se kvůli dřívější nejednotnosti vztahů v rámci dokumentárního placení používají tzv. *Jednotné zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy* (angl. *Uniform Customs and Practice for Documentary Credits*), stanovené Mezinárodní obchodní komorou (publikace č. 500).

Zúčastněné strany obchodního případu chtějí být až do úplného splnění všech podmínek zajištěny. Vývozce si chce zajistit zaplacení dodávky a dovozce zase bezchybné a včasné dodání. Ideální situace tedy nastává, když se okamžik placení za dodávku prolne zároveň s okamžikem převzetí úplné kontroly nad dodávkou kupujícím. To je však v mezinárodním obchodě podstatně obtížnější než v obchodě tuzemském a to z několika důvodů, jak už bylo dříve zmíněno.

Jako platební podmínka je dokumentární akreditiv požadován zejména vývozci, pro které představuje relativně dobrý zajišťovací instrument. Při dokumentárních platbách vstupuje do obchodního případu banka, kterou zpravidla dovozce (kupující) požádá o otevření akreditivu. Tato banka poté poskytne vývozci (prodávajícímu) plnění až ve chvíli, kdy splní podmínky v akreditivu uvedené. Banky jsou všeobecně považovány za bonitnější⁷ a důvěryhodnější než běžné firmy. Na stabilním finančním trhu by mělo platit, že čím lepší banka bude pro otevření akreditivu zvolena, tím větší by mělo být poté zajištění platby a nižší riziko s obchodem spojené.

Placení za dodávku je spojeno s určitými dokumenty (průvodní dokumenty) dokládajícími splnění podmínek dohodnutých ve smlouvě nebo uvedených v akreditivu. Včasné předložení těchto dokumentů pak bývá zpravidla podmínkou pro to, aby banka přistoupila k plnění (od toho název „dokumentární“ akreditiv). Banky velmi přísně zkoumají předložené dokumenty, zda jsou či nejsou splněny smluvené podmínky. Jestliže shledají nějaké problémy jako například prodlení s dodávkou, chyby v dokladech apod., nemůže dojít k čerpání plnění.

⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, Hlava II: Zvláštní ustanovení o některých obchodních závazkových vztazích, Díl XX: Smlouva o otevření akreditivu

⁷ Bonitní znamená všeobecně „mající dobrou pověst, dobré jméno“. Ve finanční sféře je tento výraz myšlen ve smyslu schopnosti dostát svým závazkům.

Pro dovozce už akreditiv tolik výhod neskýtá, avšak své zájmy mohou chránit vhodnou formulací podmínek v něm uvedených – většinou to bývá tak, že prodávající nemůže dostat zaplacení aniž by prokázal řádné splnění obchodních podmínek daného případu, podložené danými dokumenty. Tím, že platí až proti dokumentům, mohou dovozci disponovat se svými finančními prostředky déle, než kdyby došlo například k platbě předem. Prostřednictvím jednoho z druhů akreditivu – tzv. *back-to-back* – mohou financovat také reexportní operace. [4]

2.2.2 Dokumentární inkaso

Dokumentární inkaso je platební podmínka, jenž na rozdíl od předchozího akreditivu přináší výhody zejména pro dovozce (kupujícího). Vývozce (prodávající) kompletuje a předává dokumenty své bance a pověří ji, aby zajistila jejich předání dovozci proti platbě kupní ceny za dodávku či akceptaci směnky. Vývozce podstupuje riziko odmítnutí převzetí dokumentů či nezaplacení dovozcem, který až do zaplacení požadované částky nemůže se zbožím volně nakládat. Banky při provádění dokumentárního inkasa vycházejí z *Obchodního zákoníku* a *Jednotných pravidel pro inkasa*, vydaných Mezinárodní obchodní komorou.

Pokud by se stalo, že dovozce nepřevzme příslušné dokumenty, může se vývozce rozhodnout jak se zbožím naloží. Na výběr má z několika variant řešení – např. dopravit zboží zpět do země původu, prodat zboží jinému zájemci na cílovém trhu apod. Zásilka nemůže být dopravcem, majícím na starosti její transfer, předána kupujícímu pakliže nepředloží příslušné dokumenty, deklarující dispoziční právo ke zboží (pokud jsou tyto dokumenty zahrnuty do náležitých dokumentů daného případu).

Při dokumentárním inkasu dochází nejčastěji ke dvěma způsobům nabytí dokumentů ze strany kupujícího. Tím prvním je obdržení dokumentů od banky oproti uskutečněné platbě (angl. *D/P – Documents Against Payment*). Druhým způsobem je poté obdržení dokumentů po akceptaci směnky (angl. *D/A – Documents Against Acceptance*). Proávající

si musí být vědom toho, že směnka je v tomto případě jediným zajištěním poté, co kupující získá dokumenty ke zboží.

Existuje ještě třetí způsob, který se však v praxi používá velmi zřídka a tudíž nebývá ani často zmiňován. Inkasní banka při něm předkládá kupujícímu směnku k akceptaci. Pokud kupující směnku akceptuje, zůstává v inkasní bance spolu s dokumenty až do doby její splatnosti. Teprve poté jsou dokumenty poskytnuty kupujícímu. Je tak stanoven určitý konkrétní termín platby a prodávající má tak zároveň určitou jistotu, že kupující obdrží dokumenty až teprve poté, co provede platbu. Kupující samozřejmě může akceptaci směnky odmítnout. V tom případě by měl být prodávající na pozoru, protože by to mohl být náznak budoucích problémů s platbou ze strany obchodního partnera. [5]

2.2.3 Platba předem

Celková platba předem není v mezinárodním obchodním styku příliš rozšířená z důvodů znevýhodňování dovozce, který aniž by měl zboží fyzicky při sobě, musí zaplatit celou částku dodávky. Oproti tomu riziko u vývozce je logicky podstatně menší, protože ten dostane za své zboží zaplacené ještě předtím, než ho fyzicky odešle dovozci.

Častěji tedy v praxi můžeme potkat částečnou platbu předem, jenž bývá určena formou akontace a následného doplacení části plnění až při dodání. Tím, že dostane vývozce část platby předem, snižuje se riziko spojené s případným odstoupením dovozce od smlouvy nebo s jeho špatnou platební morálkou. Musíme brát v potaz fakt, že dodavatel potřebuje platbu za své prodané zboží či služby opět investovat do výroby atd. tudíž delší vázanost těchto peněžních prostředků na straně odběratele ho může poškozovat. Prodlení s platbou či dočasná platební neschopnost odběratele může ovlivnit platební schopnost dodavatele, který se tak přeneseně může dostat do konfliktu zase se svými dodavateli. Z původního jednoho problému se tak stávají problémy další.

Volit částečnou platbu předem je vhodné zejména v případech, kdy je např. vyráběno zboží přesně na míru nebo dle potřeb a přání dodavatele. Případné odstoupení od smlouvy by tak

způsobilo, že svým způsobem specifické zboží by se na trhu stalo neprodejným – nebo prodejným, ale s obtížemi. To by pro firmu znamenalo mnoho zbytečných starostí navíc. Částečnou platbou předem dojde alespoň k částečné kompenzaci pro případ, že by k takovéto nepříjemné situaci došlo.

Odběratel svojí platbou předem přistupuje na formu úvěru a proto požaduje také nějaké zajištění, zpravidla to bývá *bankovní záruka* pro úhradu akontace.

2.2.4 Dodávky na otevřený účet

Dodávky na otevřený účet jsou používány převážně ve vnitrostátním placení vyspělých zemí. Při této podmínce odešle vývozce zboží s uvedením doby splatnosti na faktuře. Svou podstatou se jedná o krátkodobý obchodní úvěr⁸ bez jakéhokoli zajištění. Samotné placení bývá realizováno obvykle *hladkou platbou*, neboli bezhotovostním bankovním převodem. Lhůty pro placení jsou určeny v jednotlivých zemích rozdílně. Bývá to například do 30 nebo 60 dnů od data vystavení faktury. Ačkoli jsou s touto platební podmínkou spojeny velmi nízké náklady i relativně malá technická náročnost, rozšiřuje se v mezinárodním obchodě až v posledních desetiletích. Vzhledem k nezajištění úvěru a oddálení lhůty placení ji lze v mezinárodním obchodním styku využít nejvíce mezi obchodními partnery, kteří spolu obchodují již delší dobu a tudíž si mohou vzájemně důvěřovat. V opačném případě s sebou nese tato podmínka značné riziko a je nanejvýš vhodné úvěr zajistit například odpovídajícím pojištěním. [7, 3]

2.2.5 Úvěry

Rok od roku se počet žadatelů o úvěr či počet jejich poskytovatelé stále navyšuje, a to nejen v mezinárodním obchodě. V tomto trendu se nejedná pouze o nějaké dlouhodobé dodávky investičních celků (kde se úvěrování kvůli časové i finanční náročnosti

⁸ Tj. se splatností do 1 roku.

předpokládá), ale také o naprosto běžné častější dodávky jako jsou dodávky potravin či spotřebního zboží.

Úvěry jako takové lze všeobecně rozdělit přibližně do 3 skupin, na:

- krátkodobé (v trvání do 1 roku),
- střednědobé (v trvání od 1 roku do 5 let),
- dlouhodobé (v trvání nad 5 let).

Z hlediska dalšího podrobnějšího dělení můžeme úvěry členit na *dovozní* a *vývozní*, *obchodní* a *finanční* či *kryté* a *nekryté*.

Každý z těchto druhů úvěrů se zpravidla používá pro různé druhy dodávek přičemž platí, že pro dodávky spotřebního zboží či potravin jsou používány krátkodobé – dodavatelské, zprostředkovatelské a bankovní. Krátkodobé úvěry bývají kryté zbožím, směnkou apod. Pro dodávky dlouhodobějšího charakteru nebo dodávky větších celků jsou poté používány úvěry střednědobé a dlouhodobé – obchodní, bankovní nebo také vládní.

Pro dovozce jsou úvěry výhodné proto, že tak mohou své závazky platit až ve chvíli, kdy jim již zboží „projde rukama“ – tzn. v době, kdy mohou již získané zboží dále upravovat, zpracovávat či prodávat dalším subjektům. Zároveň také mohou déle nakládat se svými finančními prostředky. V případě, že by nastalo prodlení s platbou či dokonce by se dovozce stal insolventním⁹, znamenalo by to obtíže pro vývozce. Ten by si tak měl vždy udržovat aktuální informace o platební schopnosti svého obchodního partnera. Úvěry na delší časové období bývají zpravidla sjednány pouze na část z hodnoty dodávky a zbývající část bývá poté realizována např. formou akontace.

V rámci sjednávání platební podmínky se v případě úvěru stanoví doba, na kterou bude poskytnut a také způsob, jakým dojde k jeho následnému splacení – četnost a výše splátek apod. U úvěrů střednědobých a dlouhodobých se sjednávají navíc ještě také úroky z poskytnutého úvěru, stanovuje se způsob výpočtu a způsob placení. Stanovení platebních

⁹ Tzn. dostal by se do platební neschopnosti.

podmínek v rámci střednědobých a dlouhodobých úvěrů bývá často složité a dodavatel tedy musí již při přípravě smlouvy spolupracovat s bankou, pojišťovnou, případně dalšími finančními institucemi, aby si zajistil jeho financování.

Pokud nechce vývozce volit dodavatelský úvěr, který ho finančně zbytečně zatěžuje, může sáhnout po jiné dostupné formě. Možností je několik, ať už jde o *úvěry bankovní* nebo *úvěry mezinárodních finančních institucí* apod. [7]

2.3 Výběr vhodné platební podmínky a zajištění úvěrových rizik

Platební podmínky jsou často výhodné více pro jednu zúčastněnou stranu, přičemž druhá strana nese značné množství rizika – komerční, kurzová, úvěrová apod. (často to bývá exportér zatížený právě úvěrem). Při stanovení podmínek je důležité dbát na potřeby jak vývozce, tak i dovozce, aby byl nalezen nějaký vzájemný, všem zúčastněným vyhovující kompromis. Samozřejmě asi není možné vždy vyhovět všem a právě proto jsou zde k dispozici nejrůznější instrumenty, které se využívají k zajištění případných rizik v mezinárodním obchodě.

Abychom hrozícím rizikům včas předešli, je možné využívat například služeb specializovaných institucí či volit vhodné zajišťovací instrumenty nebo odpovídající platební nástroje. Zvolit si můžeme např. *bankovní záruky*, *směnky* (pro placení), *pojištění zásilek* nebo hrozících rizik, *úvěrování*, *factoring* (týká se krátkodobých pohledávek), *forfaiting* (týká se střednědobých a dlouhodobých pohledávek), *akreditivy s odloženým placením* nebo další možné způsoby a prostředky.

2.3.1 Směnky

Směnka je cenným papírem určujícím směnečnému dlužníkovi povinnost zaplatit směnečnou sumu v uvedeném čase a na uvedeném místě. V České republice je upravena zákonem¹⁰, který předepisuje povinné náležitosti, jenž musí směnka mít, aby byla platná. Mezi tyto náležitosti patří:

- označení, že se jedná o směnku (musí být uvedeno v jazyce, ve kterém je celá směnka sepsána);
- bezpodmínečný příkaz zaplatit stanovenou částku (u směnky cizí) nebo bezpodmínečný příslib zaplatit stanovenou částku (u směnky vlastní);
- údaj splatnosti (na viděnou, na určitý den, na určitý čas po vystavení apod.);
- místo splatnosti směnky;
- určení, kdo má platit (tzv. směnečník, pouze u směnky cizí);
- určení, komu nebo na čí řad má být částka vyplacena (tzv. remitent);
- datum a místo vystavení směnky;
- podpis výstavce. [15]

Jak už z výše uvedeného seznamu vyplývá, směnky se člení na cizí (angl. *Bill of Exchange*) a vlastní (angl. *Promissory Note*). Cizí směnky udávají bezpodmínečný příkaz uhradit směnečnému věřiteli stanovenou částku, zatímco směnky vlastní udávají bezpodmínečný příslib uhradit směnečnému věřiteli stanovenou částku.

Směnky jsou jedním z druhů cenných papírů, které jsou převoditelné. Učinit tak lze prostřednictvím tzv. indosamentu neboli rubopisu, při kterém dochází k převodu směnečných práv mezi majitelem směnky (indosantem) a tím, v jehož prospěch se cenný papír převádí (indosatářem).

Směnku můžeme využít jako jeden z možných prostředků pro zajištění úvěrových rizik. V praxi se můžeme setkat s případy, kdy nejprve dochází k platbě části kupní ceny při dodávce, a to formou jednoho z dokumentárních typů placení (akreditiv nebo inkaso).

¹⁰ Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, vycházející z tzv. Ženevských konvencí o směnce a šeku.

Následně dochází ke splácení zbylé části kupní ceny, přičemž tyto splátky bývají kryté právě směnkami. [19]

2.3.2 Bankovní záruky

Jde o neodvolatelný písemný závazek banky poskytnout věřiteli předem stanovené plnění pokud dlužník nesplní svůj závazek nebo další povinnosti stanovené v záruční listině.

Banka může ručit jak za dodavatele (většinou ručí za splnění podmínek kupní smlouvy), tak i za odběratele (ručí nejčastěji za úhradu kupní ceny). Záruky se dají členit do 2 skupin, na *platební* a *neplatební*. Případně podle typu ručení – *akcesorické* a *abstraktní*. [10, 8]

Příkaz, prostřednictvím kterého žádáme svou banku o vystavení bankovní záruky, musí obsahovat:

- typ záruky,
- určení příkazce a jeho sídla,
- určení příjemce,
- stanovení ručitele a způsobu ručení,
- stanovení měny a maximální částky závazku,
- podmínky pro uplatnění záruky,
- doba platnosti záruky. [2]

Nejčastěji užívanými bankovními zárukami jsou např.:

- Vadium (angl. *Bid Bond*), tj. záruka za splnění náležitostí předložené nabídky.
- Kauce (angl. *Performance Bond*), tj. záruka za splnění podmínek kupní smlouvy.
- Záruka za vrácení akontace (angl. *Advance Payment Guarantee*).
- Záruka za uvolnění zadržného (angl. *Retention Money Guarantee*).

2.3.3 Pojištění úvěrů

Pojišťování vývozních úvěrů v České republice zajišťuje státem vlastněná *Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.* neboli EGAP jakožto součást státní podpory exportu. Tato společnost velmi úzce spolupracuje s množstvím zahraničních úvěrových pojišťoven. Úvěry jsou nejčastěji pojišťovány proti teritoriálním a dále některým komerčním rizikům. Za závazky společnosti ručí stát jakožto její vlastník.

Kromě pojištění klasických vývozních úvěrových rizik nabízí EGAP například i *pojištění úvěrů na předexportní financování* výroby pro budoucí vývoz, *pojištění investic českých právnických osob v zahraničí* či *pojištění bankovních záruk* (souvisejících s exportním kontraktem). Státem podporované vývozy jsou omezeny mezinárodními pravidly, které upravují působení státních úvěrových pojišťoven pouze na část trhu nepokrytou komerčními pojišťovnami. Proto je prioritou EGAP podporovat malé a střední podnikatele a to právě pojištěním úvěrování předexportního financování či bankovních záruk. [12]

2.3.4 Faktoring

Faktoring je způsob financování spočívající v postoupení v budoucnu splatných krátkodobých pohledávek, které mají splatnost maximálně 90 dnů. Tyto pohledávky jsou postoupeny např. specializované faktoringové společnosti či bance, kterým z toho plyne *diskont*¹¹ a *odměna* (skládající se ze zisku a nákladů společnosti na vyřízení dané operace). Vše se děje na základě předem uzavřené faktoringové smlouvy.

V mezinárodním obchodě mluvíme o exportním faktoringu, kdy jeden z tzv. faktorů sídlí v zemi vývozce a zajišťuje financování obchodní operace a druhý z faktorů sídlí v zemi dovozce. Jeho úkolem je prověřit bonitu kupujícího a zajistit inkaso. Oba faktoři spolu

¹¹ Diskont se stanovuje na základě aktuálních úrokových sazeb mezibankovního trhu.

mohou být v kontaktu prostřednictvím *faktoringového řetězce*¹² (uskupení mající za cíl celosvětového šíření a rozvíjení faktoringové sítě).

Po uzavření kupní smlouvy mezi dodavatelem a odběratelem postoupí dodavatel pohledávku s financováním faktorovi ve své zemi. Mezitím odběratel uhradí kupní cenu za daný obchodní případ faktorovi ve své zemi a oba dva faktoři následně provedou zúčtování mezi sebou.

Co se týká samotného postoupení pohledávek, lze tak učinit buď s postihem nebo bez postihu (*regresní* a *bezregresní* faktoring). Tyto dva způsoby se od sebe liší zejména v tom, co se stane s pohledávkou pokud není uhrazena kupní cena ani při jejím případném vymáhání. Pokud totiž není ani vymáhání úhrady úspěšné, vrací se při regresním faktoringu pohledávka zpět k dodavateli – na rozdíl od toho u bezregresního faktoringu nese faktor riziko sám a ani v případě neuhrazení kupní ceny nevrací pohledávku zpět k dodavateli. Učinit tak lze pouze v případě předem sjednané spoluúčasti dodavatele. Poté je možné, aby se o riziko v případě bezregresního faktoringu podělili oba. [8]

2.3.5 Forfaiting

Forfaiting se od faktoringu liší zejména v tom, že ačkoli se jedná také o formu financování prostřednictvím postupování v budoucnu splatných pohledávek, mluvíme v tomto případě o pohledávkách *střednědobých* a *dlouhodobých* – tzn. s dobou splatnosti delší než 90 dnů. Za podmínek stanovených ve forfaitingové smlouvě dochází k výhradnímu převodu pohledávky na forfaitingovou společnost.

V exportním forfaitingu vystupují 2 forfaitéři, každý z jiné země. Stejně jako u faktoringu má ten, jenž sídlí v zemi vývoze, na starosti zajištění financování obchodní operace. Druhý z nich, sídlící v zemi dovozce, zjišťuje bonitu dovozce a následně zajišťuje inkaso. Co je však od faktoringu rozdílné je to, že zde dochází pouze k postoupení pohledávky bez

¹² Nejznámějším faktoringovým řetězcem je v současné době Factors Chain International (FCI).

postihu vůči dodavateli. Veškeré riziko tak nese forfaiter sám a případná spoluúčast původního věřitele se v praxi vidí velmi zřídka. Z tohoto důvodu také forfaitéři často požadují zajištění pohledávky např. prostřednictvím směnky avalované bonitní bankou apod. [8]

Průběh forfaitingové operace je obdobný jako v případě faktoringu. Nejprve dojde k uzavření kupní smlouvy mezi dodavatelem a kupujícím. Následně dodavatel postoupí pohledávku s financováním forfaiterovi ve své zemi. Odběratel uhradí kupní cenu forfaiterovi v cílové zemi a forfaitéři následně zúčtují mezi sebou navzájem.

3. Platební prostředky / nástroje

Platební nástroje lze rozdělit do 2 základních skupin na *hotovostní* a *bezhotovostní*. Platba v hotovosti se v mezinárodním obchodě příliš nepoužívá a proto v této kapitole specifikuji zejména jednotlivé druhy bezhotovostních platebních nástrojů.

Mezi bezhotovostní platební nástroje patří: *dokumentární platby*, *hladké platby*, *směnky*, *šeky* a *bankovní záruky*. Některé typy platebních prostředků jsou zároveň i platební podmínkou, tudíž jsou již částečně a okrajově popsány v předcházející části této práce. V této kapitole je podrobněji rozebrán princip jejich fungování, dělení, účtování atd. a to u dokumentárních plateb, hladkých plateb a směnek.

3.1 Dokumentární akreditiv

Existuje několik různých druhů akreditivů, které se dají dělit podle 3 základních kritérií na:

- a) *odvolatelný* a *neodvolatelný*,
- b) *krytý* a *nekrytý*,
- c) *akreditiv s promptním placením* a *akreditiv s odloženým placením*.

Dále je můžeme rozlišovat následovně:

- **Revolvingový akreditiv**, jehož principem je možnost opakovaného použití při zachování stejných atributů v budoucnu (tj. stejné částky, stejného zboží apod.). Jeho využití je tedy vhodné při pravidelně uskutečňovaných obchodech, kdy nedochází ke změně základních podmínek.
- **Převoditelný akreditiv**, který se používá v případě, kdy je vývozce pouze prostředníkem v daném obchodním případě a zboží, které odesílá, nakupuje ještě od dodavatele (do vztahu tedy jakoby „vstupuje“ další osoba). Jeho podstatou je

převod práv z akreditivu na jiného beneficianta. Pokud však není akreditiv výslovně označen jako převoditelný, není možné ho převést.

- **Back-to-back akreditiv** se často používá při reexportech či jiných nepřímých obchodech. Jde o dva různé akreditivy, kdy jeden je vystavený na základě toho druhého, který otevře druhá banka ve prospěch příkazce. Dochází zde tedy k zapojení třetí osoby. Funkcí se dá tento *back-to-back akreditiv* přirovnat k převoditelnému. Důležité je, aby podmínky uvedené v obou akreditivech na sebe navazovaly.
- **Stand-by akreditiv** funguje na principu kombinace dokumentárního placení a bankovní záruky a používá se zejména v zemích, kde bankovní záruky jako takové nejsou využívány (např. v USA).
- **Remboursní akreditiv** je spojen s poskytnutím směnečného úvěru kupujícímu (prodávající vystavuje cizí směnku), který nese úvěrové náklady.

3.1.1 Použití dokumentárního akreditivu

1. Uzavření kupní smlouvy mezi vývozcem a dovozcem. Ve sjednaných podmínkách smlouvy si obě strany stanoví placení prostřednictvím dokumentárního akreditivu. Druh akreditivu, dokumenty oproti kterým dojde k plnění ze strany banky a další podstatné vlastnosti by měly být přesně stanoveny.
2. Otevření akreditivu – o něj žádá dovozce (jinak též zvaný příkazce akreditivu) svou banku. Banka tak činí na základě uzavřené kupní smlouvy a dle podmínek v ní uvedených. Spolu s tím může být také stanovena doba, do které mají být předloženy dokumenty k přepravě. Banky zpravidla odmítají dokumenty, které jsou předloženy déle než 21 dnů po datu vystavení. K otevření akreditivu může dojít buď písemnou formou nebo s využitím telekomunikačních prostředků. [11]

Akreditiv se otevírá pomocí tzv. *Příkazu k otevření akreditivu*, jenž musí obsahovat určité předepsané náležitosti, mezi které patří např.:

- typ akreditivu (odvolatelný či neodvolatelný, remboursní, revolvingový apod.)
- vymezení příkazce (dovozce / kupujícího) spolu s jeho číslem účtu,
- vymezení beneficianta (vývozce / prodávajícího) spolu s jeho číslem účtu,
- doba platnosti akreditivu,
- použitá měna a částka,
- místo a datum odeslání zásilky,
- místo určení zásilky (místo dodání),
- dodací parita (podmínka),
- a další. [10]

Při volbě podmínek je nutno postupovat uvážlivě, jelikož jejich dodatečná změna za běhu pouze zvyšuje náklady a přidělová starosti zúčastněným stranám, které potřebují souhlasy banky apod. Akreditiv bychom měli vždy otevírat jako *neodvolatelný* a pečlivě zvolit požadované dokumenty, aby došlo k co možná největšímu zajištění. O otevření akreditivu žádá kupující, který sleduje samozřejmě hlavně své zájmy. Nicméně ohled by měl brát také na prodávajícího, který potřebuje dostatek času na obstarání a předložení všech potřebných dokumentů.

Banka po otevření akreditivu oznámí tuto skutečnost buď přímo vývozci (beneficientovi) nebo jeho bance. Pokud následně prodávající shledá nějaké nesrovnalosti mezi obchodní smlouvou a akreditivními podmínkami, může požádat dovozce o změnu podmínek.

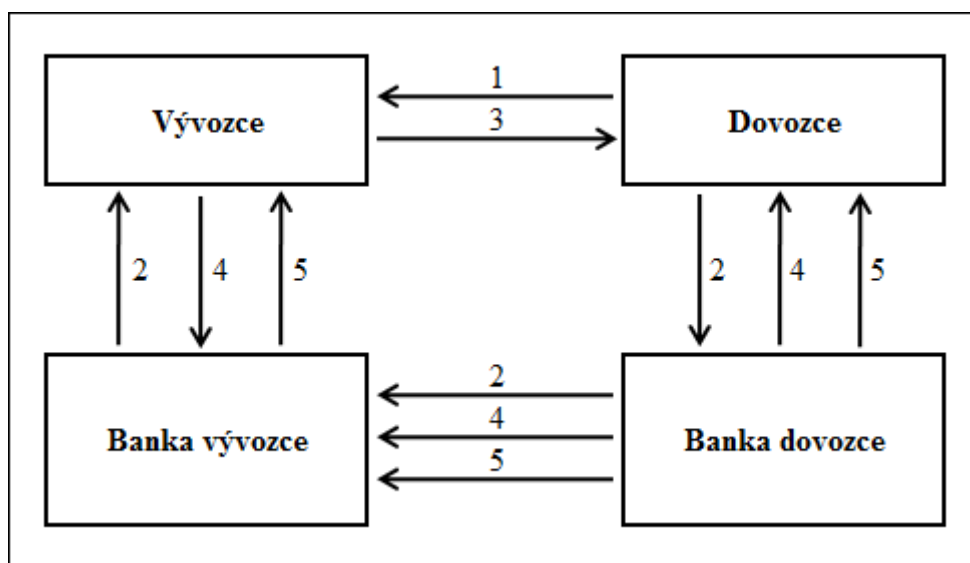
3. Odeslání zboží následuje pokud nejsou shledány žádné nesrovnalosti mezi dokumenty a akreditivními podmínkami a zároveň pokud má vývozce jistotu, že byl akreditiv skutečně otevřen.
4. Odeslání dokumentů, které obstará vývozce a v době splatnosti je předává své bance, přičemž banky následně zkoumají zda jsou podmínky v akreditivu v souladu

s dodanými dokumenty. Pakliže ano, předá banka dovozce dokumenty svému klientovi.

Mezi požadované dokumenty patří kromě obchodní faktury zpravidla např.:

- přepravní dokumenty (každý typ dopravy má specifický přepravní dokument);
- balicí list;
- pojistné dokumenty k zásilce v případě, že pojištění zajišťuje prodávající v rámci sjednané dodací doložky (např. dle doložek *INCOTERMS 2000*);
- další potřebná osvědčení např. o původu zboží (dle povahy obchodního případu);
- atd. [10]

5. Plnění - banky ho provedou vůči dodavateli (beneficientovi) na vrub účtu kupujícího. Případně provedou *akceptaci* či *negociaci*¹³.

Obr. 2 Princip použití dokumentárního akreditivu

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.kb.cz

¹³ Negociací je v souvislosti s akreditivní operací nazýván odkup směnky a / nebo dokumentů. Akreditiv použitelný negociací se v praxi někdy nazývá negociační akreditiv. [1]

3.1.2 Zúčtování akreditivu mezi subjekty v rámci EU

Příklad č.1 – Dodavatelský akreditiv

Účtujeme za modelovou společnost AUTOPART INTERIOR s. r. o. sídlící v České republice, která se zabývá výrobou prvků do automobilových interiérů. Firma dodává plastové díly odběrateli ze Španělska. Obě firmy jsou plátcí DPH. Jak Česká republika, tak Španělsko jsou členy EU. Česká firma má svůj účet vedený u Komerční banky a. s.

Odběratel objednává 10.000 ks plastových modelů a žádá svou banku o otevření akreditivu ve prospěch českého dodavatele. Dopravu sjednává dodavatel s českým speditérem, s nímž má předběžně domluvenou cenu 100.000 Kč bez DPH. Částku dopravy následně fakturuje odběrateli spolu s fakturou za výrobky.

Výrobní cena 1 ks:75 Kč
Prodejní cena 1 ks bez DPH:130 Kč

Za českou firmu účtujeme v českých korunách. V potaz tedy musíme brát kurzové rozdíly cizí měny vůči naší při obdržení / vystavení faktury a následně při obdržení / odeslání platby. Účtujeme dle následujících měnových kurzů:

Kurz k 10.2.2010:25 Kč / 1 €
Kurz k 28.2.2010:24.65 Kč / 1 €

Ačkoli o zřízení akreditivu žádá odběratel, musí dodavatel své bance také zaplatit poplatky spojené s akreditivní operací. Dle sazebníku KB (viz. Příloha D) hradíme v tomto příkladu bance následující poplatky:

Avizování akreditivu:2.840 Kč
Kontrola dokladů a výplata akreditivu:4.260 Kč

Počítejme s tím, že nebyly v dokumentech nalezeny žádné chyby – pokud by tomu bylo naopak, navýšily by se poplatky bance ještě např. o náklady za závady v dokladech, případně změnu akreditivu apod.

V rámci intrakomunitárního plnění mezi státy EU nedochází k vzájemnému zúčtování DPH mezi odběratelem a dodavatelem. Oba partneři však musí DPH v účetnictví evidovat a pro tyto účely využívají analytické účty 343/1 a 343/2.

Tab. 1 Účtování dodavatelského akreditivu

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
10.2.2010	FAV	Prodej 10.000 ks madel (52.000 €)	1.300.000,-	311	601
		Doprava	120.000,-	311	602
		Celková částka faktura (56.800 €)	1.420.000,-	-	-
		DPH 20%	284.000,-	343/1	343/2
10.2.2010	VÝD	Vyskladnění 10.000 ks v ceně nákladů vlastní výroby	750.000,-	613	123
15.2.2010	FAP	Faktura za dopravu od spediční firmy	100.000,-	518	321
		DPH 20%	20.000,-	343	321
18.2.2010	VBÚ	Poplatky bance za vyřízení dokumentární operace	7.100,-	568	221
28.2.2010	VBÚ	Přijatá platba od zahraničního odběratele	1.400.120,-	221	311
		Platba spediční firmě za dopravu výrobků do Španělska	120.000,-	321	221
28.2.2010	VÚD	Kurzová ztráta	19.880,-	563	311

Zdroj: Vlastní zpracování

Příklad č. 2 – Odběratelský akreditiv

Účtujeme za modelovou společnost CARTEX s. r. o. sídlící v České republice, která se zabývá nákupem autopotahů a jejich následnou distribucí na českém trhu. Firma odebírá výrobky od finského dodavatele. Obě firmy jsou plátcí DPH a zároveň sídlí v členských zemích Evropské unie. Česká firma má svůj účet vedený u Komerční banky a. s.

CARTEX s. r. o. objednává 600 bal. autopotahů od finského dodavatele. Pro zajištění obchodu se dohodli na použití dokumentárního akreditivu o jehož otevření žádá český odběratel svou banku – s termínem 14 dnů pro předložení dokumentů.

Kupní cena 1 bal. bez DPH: 20 €

Dle sazebníku KB (viz. příloha D) hradí český odběratel v tomto příkladu bance následující poplatky:

Otevření akreditivu: 1.000,-

Kontrola dokladů, výplata: 1.000,-

Vzhledem k účtování mezi 2 různými státy je nutné zúčtovat vzniklé kurzové rozdíly, přičemž stavy kurzů byly ve dni fakturace a dni odeslání platby následující:

Kurz k 10.2.2010: 25 Kč / 1 €

Kurz k 1.3.2010: 24.84 Kč / 1 €

Vývozce i dovozce jsou členy EU a tudíž nezúčtovávají DPH mezi sebou vzájemně, ale evidují ho pouze na analytických účtech 343/1 a 343/2.

Tab. 2 Účtování odběratelského akreditivu

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
10.2.2010	FAP	Nákup 600 bal. potahů (12.000 €)	300.000,-	131	321
		DPH 20%	60.000,-	343/2	343/1
11.2.2010	VBÚ	Poplatek bance za otevření akreditivu	1.000,-	658	221
1.3.2010	VBÚ	Platba finskému dodavateli	298.080,-	321	221
1.3.2010	VÚD	Kurzový zisk	1.920,-	321	663
1.3.2010	VBÚ	Poplatek bance za kontrolu dokladů a výplatu dodavateli	1.000,-	658	221

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě, že budeme volit účtování metodou B, nepoužijeme účet 131 – Pořízení zboží, ale částka pořízeného zboží přejde rovnou do spotřeby na účet 504 – Prodané zboží, viz. Tab. 3. Na účtu 312 – Zboží na skladě a v prodejnách se tak projeví pouze ve formě počátečního zůstatku a konečného zůstatku zjištěného inventarizací. Tato metoda samozřejmě klade důraz na perfektní evidenci skladových zásob, jelikož je třeba neustále mít přehled o stavu skladu.

Tab. 3 Odlišnosti v účtování odběratelského akreditivu při užití metody B

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
10.2.2010	FAP	Nákup 600 bal. potahů (12.000 €)	300.000,-	504	321
		DPH 20%	60.000,-	343/2	343/1

Zdroj: Vlastní zpracování

3.1.3 Zúčtování akreditivu mezi členem EU a partnerem z tzv. třetí země

V případě, že by nebyl dovozce z členského státu EU, ale z tzv. třetí země, vztahovaly by se na obchod trochu jiná pravidla. Účtování by probíhalo obdobně, ale hlavním rozdílem by bylo, že by nedocházelo k evidenci DPH. Dle zákona¹⁴ je totiž vývoz z EU do třetích zemí od DPH osvobozen.

3.2 Dokumentární inkaso

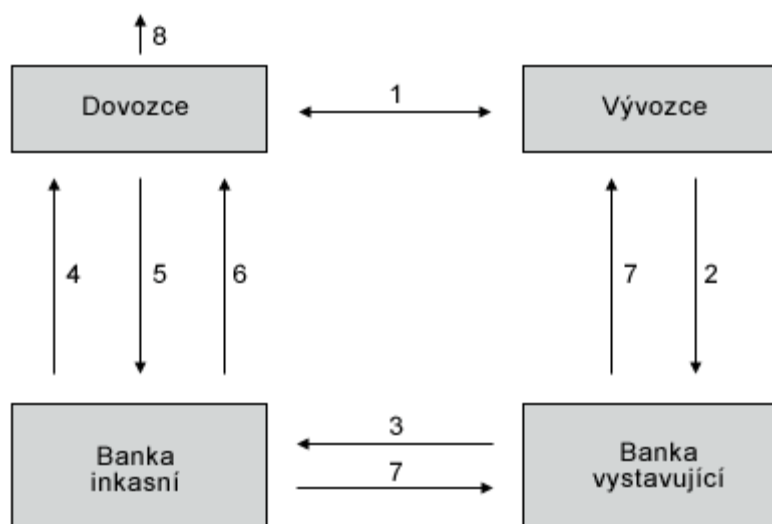
V případě dokumentárního inkasa se jedná o často využívaný platební nástroj v rámci mezinárodního obchodu. Prodávající předává své bance inkasní dokumenty a zároveň s tím ji pověřuje, aby od kupujícího převzala plnění – ať už se jedná o kupní cenu nebo akceptaci směnky. Na rozdíl od dokumentárního akreditivu zde banky nevystupují jako účastníci závazkových právních vztahů. Zavazují se pouze k tomu, že vydají příslušné dokumenty až ve chvíli, kdy budou splněny inkasní podmínky.

3.2.1 Použití dokumentárního inkasa

1. Vývozce a dovozce spolu uzavřou kupní smlouvu.
2. Vývozce dává své bance příkaz k obstarání dokumentárního inkasa od dovozce skrze jeho banku a předává příslušné dokumenty.
3. Banka vývozce kontaktuje banku dovozce za účelem předání inkasních příkazů podmínek a potřebných dokumentů.
4. Banka dovozce následně informuje svého klienta, že obdržela dokumenty a sděluje mu inkasní podmínky.
5. Banka dovozce inkasuje plnění od svého klienta.

¹⁴ §66 zákona č. 253/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

6. Poté, co obdrží inkasní plnění, předá banka dovozce svému klientovi příslušné dokumenty k dodávce.
7. Následně předá banka dovozce vyinkasované plnění za dodávku bance vývozce, která ho dále předá svému klientovi.
8. Po zaplacení a převzetí dokumentů si dovozce vyzvedává zboží. [14]

Obr. 3 Princip použití dokumentárního inkasa

Zdroj: Komerční banka, a. s. [14]

3.2.2 Zúčtování inkasa mezi subjekty v rámci EU

Příklad č. 3 – Dodavatelské inkaso

Účtujeme za modelovou společnost BreakSYS s. r. o. sídlící v České republice a zabývající se výrobou brzdových systémů do užitkových vozidel. Firma dodává své výrobky zahraničnímu partnerovi. Účet má vedený u České spořitelny a. s.

Partner z Velké Británie objednává 700 ks sad brzdového systému typu A301CZ. Česká firma po uzavření kupní smlouvy dává své bance jako vývozce příkaz k obstarání dokumentárního inkasa. Dopravu zajišťuje česká firma svým vlastním vozidlem. V rámci intrakomunitárního plnění nedochází k vzájemnému zúčtování DPH.

Výrobní cena 1 ks:5.300 Kč

Prodejní cena 1 ks bez DPH:8.800 Kč

Kurzové rozdíly účtujeme podle následujících kurzů měn:

Kurz k 15.2.201024.72 Kč / 1 €

Kurz k 30.2.201024.55 Kč / 1 €

Banka si účtuje následující poplatky za vyřízení dokumentární operace:

Zpracování inkasa:18.797 Kč

Korespondenční a telekomunikační služby:500 Kč

Tab. 4 Účtování dodavatelského inkasa

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
15.2.2010	FAV	Prodej 700 ks sad brzdového systému (249.141 €)	6.160.000,-	311	601
		DPH 20%	1.232.000,-	343/1	343/2
15.2.2010	FAV	Doprava výrobků vlastním vozidlem do Británie (6.068 €)	150.000,-	311	602
17.2.2010	VÝD	Vyskladnění 700 ks v ceně nákladů vlastní výroby	3.710.000,-	613	123
30.2.2010	VBÚ	Připsání inkasního plnění od banky dovozce na náš účet	6.265.381,-	221	311
		Poplatky bance za vyřízení dokumentární operace	19.297,-	568	221
30.2.2010	VÚD	Kurzová ztráta	44.619,-	563	311

Zdroj: Vlastní zpracování

Příklad č. 4 – Odběratelské inkaso

Účtujeme za modelovou společnost TOYBOY s. r. o. sídlící v České republice a zabývající se výrobou hraček. Pro své výrobky odebírá výrobní prvky od obchodního partnera z Francie. Oba partneři jsou z členských států EU a tudíž mezi sebou neúčtují DPH. Česká firma má svůj účet vedený u České spořitelny a. s.

Od francouzského dodavatele objednááme zásilku speciálních plastových prvků na výrobu hraček v hodnotě 14.013 €. Dopravu pro nás zajišťuje český speditér, který nám materiál vyzvedává na zpátečních cestách z Francie. Speditér není plátcem DPH.

Kurz k 12.3.201024.65 Kč / 1 €
Kurz k 25.3.201025.33 Kč / 1 €

Banka si za vyřízení dokumentární operace účtuje poplatky ve výši 855 Kč.

Tab. 5 Účtování odběratelského inkasa

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
12.3.2010	FAP	Faktura na plastové díly hraček (14.000 €)	345.100,-	111	321
		DPH 20%	69.020,-	343/2	343/1
16.3.2010	FAP	Doprava z Francie	80.000,-	111	321
25.3.2010	PŘÍ	Naskladnění přijatého materiálu	434.620,-	112	111
25.3.2010	VBÚ	Platba francouzskému dodavateli	354.620,-	321	221
		Platba speditérovi	80.000,-	321	221
		Platba bance za vyřízení dokumentární operace	855,-	568	221
25.3.2010	VÚD	Kurzová ztráta	9.520,-	563	321

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě účtování metodou B nepoužíváme účet pořízení 111 – Pořízení materiálu a částka pořízeného materiálu včetně částky za dopravu tak přechází rovnou do spotřeby na účet 501 – Spotřeba materiálu – viz. Tab. 6. Zároveň tedy nedochází ani k převzetí materiálu na sklad na účet 112 – Materiál na skladě. Na tomto účtu jsou evidovány počáteční a konečný stav, který se zjistí fyzickou inventarizací.

Tab. 6 Odlišnosti v účtování odběratelského inkasa při užití metody B

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
12.3.2010	FAP	Faktura na plastové díly hraček (14.000 €)	345.100,-	501	321
		DPH 20%	69.020,-	343/2	343/1
16.3.2010	FAP	Doprava z Francie	80.000,-	501	321

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.3 Zúčtování inkasa mezi členem EU a partnerem z tzv. třetí země

V případě inkasa jsou zde stejné rozdíly jako u akreditivu, co se týče partnerů z třetích zemí. Pokud tedy vývozce z EU vyváží do nečlenského státu, je vývoz osvobozen od DPH a tudíž nedochází vůbec k jeho zúčtování mezi partnery ani k jeho evidenci na analytických účtech (jako tomu bylo v předchozích příkladech).

3.3 Hladké platby

Jedná se o všem velmi dobře známý a hojně využívaný způsob placení – bezhotovostní bankovní převody. Tyto platby jsou poměrně jednoduché a nenesou s sebou žádné vysoké

náklady. Uskutečňují se pomocí platebního příkazu (angl. *Payment Order*)¹⁵ a mohou proběhnout jak před dodávkou samotnou, tak i během dodávky nebo až klidně v době po realizaci dodávky. Tzv. hladkým placením mohou být také zakončeny dokumentární platby. [6]

Hladké platby můžeme rozlišit na 2 skupiny podle toho, zda se jedná o:

- a) platby odeslané (tzv. *vyšlé*),
- b) platby přijaté (tzv. *došlé*). [9]

Pokud jsou obě banky, mezi kterými dochází k bezhotovostnímu převodu, bankami korespondentskými, dochází k urychlení a zjednodušení komunikace i transferu platby (jak už bylo dříve zmíněno). V ostatních případech se transfer provádí skrze další banky, které jsou korespondentské s bankou vývozce a dovozce. Tím se samozřejmě zvyšují náklady a náročnost celé transakce.

Pokyn k provedení platby se dává bance pomocí tzv. převodního příkazu. Tento příkaz musí obsahovat:

- určení příkazce spolu s uvedením čísla jeho účtu;
- určení příjemce, jeho peněžního ústavu a číslo jeho účtu;
- platební titul neboli důvod úhrady;
- označení měny a částky;
- splatnost;
- místo a datum vystavení;
- podpis dle vzoru. [2]

Namísto dříve používaných prostředků jako byly pošta, fax apod. se v dnešní době pro mezibankovní komunikaci již převážně používá mnohem efektivnější elektronický systém SWIFT, který je blíže popsán v kapitole *1.1 Systém SWIFT*.

¹⁵ Upraveno Směrnicí č. 97/5/ES Evropského parlamentu a Rady, o přeshraničních převodech; zákonem č. 124/2002 Sb., o platebním styku a devizovým zákonem č. 219/1996 Sb.

1. Příkaz k úhradě mezi příkazcem a jeho bankou

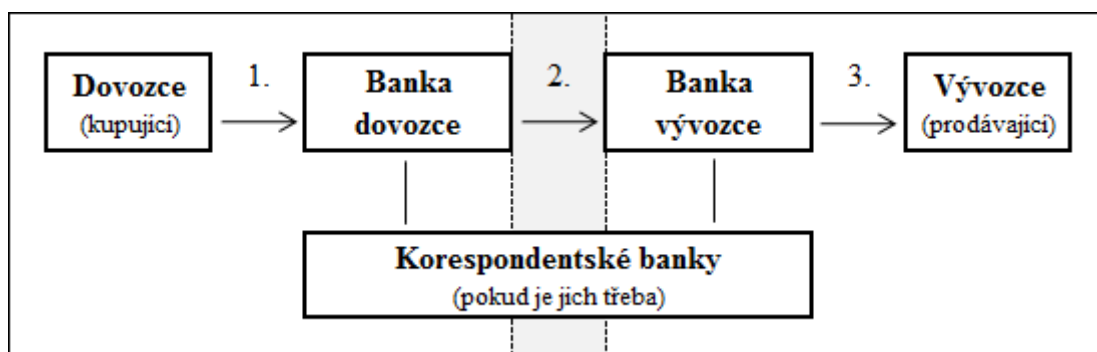
Kupující (příkazce) dává své bance příkaz, aby na vrub jeho účtu u ní vedeného provedla platbu smluvní částky ve prospěch účtu prodávajícího (příjemce).

2. Příkaz k úhradě mezi bankami

Pokud jsou banka kupujícího i banka prodávajícího vzájemně v korespondentském vztahu, dojde k přímému zúčtování. Pokud tomu tak není, dojde k zapojení další banky či případně více bank, aby mohlo dojít k transferu platby.

3. Účtování ve prospěch příjemce

Banka prodávajícího ověřuje platnost příkazu případně splnění podmínek v něm uvedených (pakliže nějaké jsou) a následně shledá-li, že je vše v pořádku, připsá získanou částku ve prospěch účtu svého klienta. Případně dojde k plnění jinou formou, například prostřednictvím šeku, výplaty v hotovosti apod. [1]

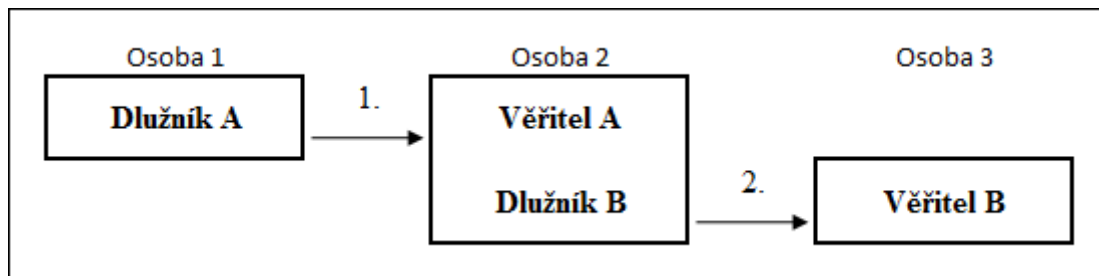
Obr. 4 Princip použití hladkého placení

Zdroj: Vlastní zpracování dle [9]

3.4 Směnky

Směnku lze použít nejen jako zajišťovací prostředek, ale díky tomu, že je převoditelná včetně práv z ní plynoucích (tzv. rubopisem neboli indosamentem), je možné ji použít také jako platební prostředek. Princip lze vidět na Obr. 5 – věřitel (osoba 2) vlastní směnku od svého dlužníka (osoba 1) může tuto směnku použít k zaplacení svého vlastního dluhu

tím, že ji převede na svého věřitele (osoba 3). Směnka tak obíhá v ekonomice a jejím převáděním dochází ke krytí dalších závazků kompenzací vůči pohledávkám. [6]

Obr. 5 Princip použití směnky jako platebního nástroje

Zdroj: Vlastní zpracování

3.4.1 Zúčtování směnky v mezinárodním obchodním případě

Příklad č. 5 – Úhrada pohledávky pomocí směnky od odběratele

Účtujeme za modelovou společnost FILM VRÁNA s. r. o., která vyrábí a dodává filmové vybavení do zahraničí.

Obchodní partner z Irska si objednal kostýmy a další vybavení pro filmaře v hodnotě 850.000 Kč bez DPH. Jelikož cílová země patří mezi členské státy Evropské unie, nedochází k vzájemnému zúčtování DPH, ale pouze k jeho evidenci na analytických účtech 343/1 a 343/2. Oba partneři jsou plátcí DPH. Dopravu zajišťuje dodavatel prostřednictvím spediční firmy, s níž má předběžně smlouvenou cenu 220.000 Kč. Tato částka je fakturována odběrateli. Obchodní partner se bohužel dostal do přechodné platební neschopnosti a tudíž po dohodě s dodavatelem hradí svůj závazek prostřednictvím směnky.

Kurz k 8.2.2010:23.15 Kč / 1 €
 Kurz k 22.2.201023.65 Kč / 1 €
 Kurz k 20.3.201024.23 Kč / 1 €

Za předpokladu, že tuzemské banky budou stěží ochotny eskontovat směnku vystavenou v zahraničí, nebereme eskont směnky při mezinárodním obchodu (jako způsob získání

prostředků za svou pohledávku) v potaz. Počítejme tedy s tím, že odběratel by nám za směnku zaplatil po určitém čase spolu s vzniklým úrokem.

Tab. 7 Úhrada pohledávky pomocí směnky od dlužníka

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
8.2.2010	FAV	Prodej výrobků irskému odběrateli (36.717,06 €)	850.000,-	311	601
		Doprava do Irska (9.503,24 €)	220.000,-	311	602
		Celková částka faktury (46.220,3 €)	1.070.000,-	-	-
		DPH 20%	214.000,-	343/1	343/2
10.2.2010	FAP	Faktura od spediční firmy za dopravu	220.000,-	518	321
		DPH 20%	44.000,-	343	321
13.2.2010	VBÚ	Úhrada dopravy spediční firmě	264.000,-	321	221
22.2.2010	SMĚNKA	Směnka od odběratele v nominální hodnotě 52.000 €	1.229.800,-	-	-
		a) hodnota pohledávky	1.093.110,-	312	311
		b) kurzový zisk	23.110,-	311	663
		Výnos ze směnky – úrok	136.690,-	312	662
20.3.2010	VBÚ	Směnka proplacena odběratelem	1.259.960,-	221	312
20.3.2010	VÚD	Kurzový zisk	30.160,-	312	663

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud bychom obchodovali na tuzemském trhu, bylo by možné předložit přijatou směnku bance k eskontu před dobou její splatnosti a tím si zajistit dřívější plnění.

Příklad č. 6 Eskont směnky v rámci tuzemského obchodu

Společnost z předchozího příkladu dodává českému odběrateli vybavení pro filmaře v hodnotě 500.000 Kč. Oba partneři jsou plátcí DPH. Doprava probíhá prostřednictvím spediční firmy, s níž má dodavatel předem sjednánu předběžnou cenu 15.000 Kč bez DPH, k níž si připočítává 25% přírážku a účtuje ji odběrateli. Odběratel se dostává do dočasné platební neschopnosti a po vzájemné dohodě provádí úhradu závazku pomocí směnky. Dodavatel potřebuje finanční prostředky a směnku předkládá před dobou její splatnosti bance k eskontu. Banka tak činí za cenu diskontu, který pro ni představuje výnos.

Tab. 8 Eskont směnky při tuzemském obchodování

Datum	Doklad	Účetní případ	Částka (v Kč)	MD	D
1.1.2010	FAV	Prodej výrobků českému odběrateli	500.000,-	311	601
		Doprava výrobků k odběrateli	20.000,-	311	602
		DPH 20%	104.000,-	311	343
		Celková částka faktury	624.000,-	-	-
4.1.2010	FAP	Faktura od spediční firmy	15.000,-	518	321
		DPH 20%	3.000,-	343	321
10.1.2010	VBÚ	Úhrada dopravy spediční firmě	18.000,-	321	221
22.1.2010	SMĚNKA	Směnka od odběratele v nominální hodnotě 700.000,- Kč	624.000,-	312	311
		Úrok	76.000,-	312	662
11.3.2010	SMĚNKA	Předání směnky bance k eskontu	660.000,-	313	312
		Diskont	40.000,-	568	312
13.3.2010	VBÚ	Eskontní úvěr od banky	660.000,-	221	232
14.3.2010	VÚÚ	Avízo od banky, že odběratel uhradil směnku	660.000,-	232	313

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Závěr

Účelem stanovení platební podmínky je zajištění zájmů vývozce spolu se zájmy dovozce. Na mezinárodních trzích podstupují jednotliví podnikatelé větší rizika než na trhu tuzemském a každé hrozící riziko může znamenat značné starosti do budoucna, pokud není vhodně zajištěno. Náklady spojené například s dokumentárními platbami jsou daleko nižší, než by byly případné náklady na řešení vzniklých problémů – proč tedy rizikům včas nepředejít, když je možnost.

Základem je dobrá informovanost, bez které není zejména v mezinárodním měřítku možné úspěšně obchodovat. Pokud nevíme, co můžeme čekat od našeho obchodního partnera nebo nevíme, jak postupovat na zahraničním trhu, máme reálnou šanci na neúspěch. Jakmile nějakou představu či předešlé zkušenosti máme, měli bychom být schopni určit, jaké vhodné platební podmínky použít. Samozřejmě kromě informovanosti o obchodním partnerovi a cílovém trhu musíme také přihlédnout k povaze obchodovaného zboží. Zajistíme-li se ještě spoluprací se silnou finanční institucí, která se těší na trhu dobrému jménu a má zkušenosti v mezinárodním měřítku, nemělo by nic stát v cestě stanovení kvalitní a vyhovující platební podmínky a následně úspěšnému obchodu.

Hlavní je snažit se prosadit co možná nejvyšší zajištění – partneři se mohou domluvit například na částečné platbě předem, zajištění platby pomocí akceptace směnky, otevření akreditivu jako neodvolatelný (což by mělo být samozřejmé) apod. Využít by měli nejrozumnější dostupná pojištění, která se nabízejí k zajištění obchodu. V případě dokumentů, které slouží jako podklad k dokumentárním platbám a provázejí obchodní případ by měli postupovat pečlivě od výběru až po vypracování atd.

V rámci platební podmínky nejde tedy všeobecně určit podmínku univerzální, vhodnou pro všechny obchodní případy. Každý obchod má svá specifika a vzhledem k jeho atributům a potřebám zúčastněných stran je nutné z možných podmínek stanovit takovou, která bude co možná nejvíce vyhovovat potřebám jak dodavatele, tak odběratele.

Seznam použité literatury

Citace

Odkazy na tištěné monografie:

- [1] ANDRLE, P. *Dokumentární akreditiv v praxi*. 4. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 151 s. ISBN 978-80-247-2276-4
- [2] SATO, A. *Mezinárodní obchodní operace II: Praktická příručka*. 1. vyd. Praha: HZ Editio, 1999. 107 s. ISBN 80-86009-27-0

Odkazy na internetové zdroje:

- [3] *BusinessInfo.cz: Dokumenty v zahraničním obchodu* [online]. [cit. 2010-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/manual-exportera/dokumenty-v-zahranicnim-obchodu/1001370/38626/>>

Bibliografie

Tištěné monografie

- [4] ANDRLE, P. *Dokumentární akreditiv v praxi*. 4. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 151 s. ISBN 978-80-247-2276-4
- [5] HINKELMAN, E. ET AL. *Importers Manual*. 4. vyd. USA: World Trade Press, 2003. 960 s. ISBN 1-885073-93-3
- [6] MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5

- [7] MACHKOVÁ, H. – ČERNOHLÁVKOVÁ, E. – SATO, A. ET AL. *Mezinárodní obchodní operace*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 240 s. ISBN 978-80-247-1590-2
- [8] MACHKOVÁ, H. – SATO, A. – ZAMYKALOVÁ, M. ET AL. *Mezinárodní obchod a marketing (Praktická výkladová encyklopedie)*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2002. 268 s. ISBN 80-247-0364-5
- [9] MARVANOVÁ, M. – HOUDA, M. ET AL. *Platební styk: Platební a zajišťovací instrumenty ve vnitřním a zahraničním obchodě*. 3. vyd. Brno: ECON, 1995. 374 s. ISBN 80-901627-2-X
- [10] SATO, A. *Mezinárodní obchodní operace II: Praktická příručka*. Praha: HZ Editio, 1999. 107 s. ISBN 80-86009-27-0
- [11] SVATOŠ M. ET AL. *Zahraniční obchod – teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2009. 368 s. ISBN 978-80-247-2708-0

Internetové zdroje:

- [12] *Evropská garanční a pojišťovací společnost, a. s.* [online]. [cit. 2010-02-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.egap.cz/>>
- [13] *Komerční banka, a. s.: Dokumentární akreditiv* [online]. [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <http://www.kb.cz/cs/seg/seg4/products/documentary_letter_credit.shtml>
- [14] *Komerční banka, a. s.: Dokumentární inkaso* [online]. [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <http://www.kb.cz/cs/seg/seg4/products/documentary_collection.shtml>

- [15] *Portál veřejné správy České republiky: Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový* [online]. [cit. 2010-02-13]. Dostupné z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=191/1950>
- [16] SPILKA, J. Rating jako zdroj informací. *Měšec.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/rating-jako-zdroj-informaci/>>
- [17] *SWIFT: Company Information* [online]. [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <http://www.swift.com/about_swift/company_information/index.page>
- [18] *SWIFT: Shift in Figures – FIN tradic* [online]. [cit. 2009-12-05]. Dostupné z WWW: <http://www.swift.com/about_swift/company_information/swift_in_figures/archive/index.page>
- [19] VINTER, J. Úvěry v mezinárodním obchodě. *Měšec.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-02-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/uvery-v-mezinarodnim-obchode/>>

Seznam příloh

Příloha A	Vzorová účtová osnova pro podnikatele (2 strany)
Příloha B	Formulář k otevření dok. inkasa u České spořitelny, a. s. (2 strany)
Příloha C	Formulář k otevření dok. akreditivu u Komerční banky, a. s. (3 strany)
Příloha D	Sazebník Komerční banky, a. s. za dokumentární operace (2 strany)
Příloha E	Sazebník České spořitelny, a. s. za dokumentární operace (6 stran)
Příloha F	Vzor směnky cizí, v angličtině (1 strana)

Účtový rozvrh sestavený dle směrné účtové osnovy pro podnikatele – VZOR 2007

ÚČTOVÁ TŘÍDA 0 - DLOUHODOBÝ MAJETEK		
01-Dlouhodobý nehmotný majetek	097-Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	321-Dodavatelé (Závazky z obchodních vztahů)
010-Dlouhodobý nehmotný majetek	098-Oprávky k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku	322-Směnky k úhradě
011-Zřizovací výdaje	ÚČTOVÁ TŘÍDA 1 - ZÁSOBY	324-Krátkodobé přijaté zálohy
012-Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	11-Materiál	325-Ostatní závazky z obchodních vztahů
013-Software	111-Pořízení materiálu	33-Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
014-Ocenitelná práva	112-Materiál na skladě	331-Zaměstnanci
015-Goodwill	119-Materiál na cestě	333-Ostatní závazky vůči zaměstnancům
019-Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	12-Zásoby vlastní výroby	335-Pohledávky za zaměstnanci
02-Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	121-Nedokončená výroba	336-Zúčtování s institucemi soc. zabezpečení a zdr. pojištění
021-Stavby	122-Polotovary vlastní výroby	34-Zúčtování daní a dotací
022-Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	123-Výrobky	341-Daň z příjmů
025-Pěstitelské celky trvalých porostů	124-Zvířata	342-Ostatní přímé daně
026-Základní stádo a tažná zvířata	13-Zboží	343-Daň z přidané hodnoty
029-Jiný dlouhodobý hmotný majetek	131-Pořízení zboží	345-Ostatní daně a poplatky
03-Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný	132-Zboží na skladě a v prodejnách	346-Dotace ze státního rozpočtu
031-Pozemky	139-Zboží na cestě	347-Ostatní dotace
032-Umělecká díla a sbírky	15-Poskytnuté zálohy na zásoby	35-Pohledávky za společníky, účastníky sdružení a za členy družstva
04-Nedokončený DNM a DHM a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	19-Opravné položky k zásobám	351-Pohledávky – ovládající a řídící osoba, podstatný vliv
040- Pořízení dlouhodobého majetku	191-Opravné položky k materiálu	353-Pohledávky za upsaný základní kapitál
041-Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	192-Opravná položka k nedokončené výrobě	354-Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
042-Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	193-Opravná položka k polotovarům vlastní výroby	355-Ostatní pohledávky za společníky
043-Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	194-Opravná položka k výrobkům	358-Pohledávky k účastníkům sdružení, za členy družstva
05-Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek	195-Opravná položka ke zvířatům	36-Závazky ke společníkům, účastníkům sdružení a ke členům družstva
050-Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek	196-Opravná položka ke zboží	<u>družstva</u>
051-Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	198-Opravná položka k poskytnutým zálohám	361-Závazky – ovládající a řídící osoba, podstatný vliv
052-Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	ÚČTOVÁ TŘÍDA 2 – KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY	364-Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
053-Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	21-Peníze	365-Ostatní závazky ke společníkům
06-Dlouhodobý finanční majetek	210-Peníze	366-Závazky ke společ. a členům družstva ze závislé činnosti
061-Podíly v ovládaných a řízených osobách	211-Pokladna	367-Závazky z upsaných nesplac. cenných papírů a vkladů
062-Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	213-Ceniny	368-Závazky k účastníkům sdružení, ke členům družstva
063-Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	22-Účty v bankách	37-Jiné pohledávky a závazky
065-Dlužné cenné papíry držené do splatnosti	221-Bankovní účty	371-Pohledávky z prodeje podniku
066-Půjčky a úvěry – ovládající a řídící osoba, podstatný vliv	23-Krátkodobé bankovní úvěry	372-Závazky z koupě podniku
067-Ostatní půjčky	231-Krátkodobé bankovní úvěry	373-Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
069-Jiný dlouhodobý finanční majetek	232-Eskontní úvěry	374-Pohledávky z pronájmu
07-Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	24-Krátkodobé finanční výpomoci	375-Pohledávky z emitovaných dluhopisů
070-Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	241-Emitované krátkodobé dluhopisy	376-Nakoupené opce
071-Oprávky ke zřizovacím výdajům	249-Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	377-Prodané opce
072-Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	25-Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek	378-Jiné pohledávky
073-Oprávky k softwaru	251-Majetkové cenné papíry k obchodování	379-Jiné závazky
074-Oprávky k ocenitelným právům	252-Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly	38-Přechodné účty aktiv a pasiv
075-Oprávky ke goodwillu	253-Dlužné cenné papíry k obchodování	381-Náklady příštích období
079-Oprávky k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku	255-Vlastní dluhopisy	382-Komplexní náklady příštích období
08-Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku	256-Dlužné cenné papíry se splatností do 1 roku držené do splatnosti	383-Výdaje příštích období
081-Oprávky ke stavbám	257-Ostatní realizovatelné cenné papíry	384-Výnosy příštích období
082-Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	259-Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	385-Příjmy příštích období
085-Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	26-Převody mezi finančními účty	388-Dohadné účty aktivní
086-Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	261-Peníze na cestě	389-Dohadné účty pasivní
089-Oprávky k jinému dlouhodobému hmotnému majetku	29-Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku	39-Opravná položka k zúčtov. vztahům a vnitřní zúčtování
09-Opravné položky k dlouhodobému majetku	291-Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku	391-Opravná položka k pohledávkám
091-Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku	ÚČTOVÁ TŘÍDA 3 - ZÚČTOVACÍ VZTAHY	395-Vnitřní zúčtování
092-Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku	31-Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)	398-Spojovací účet při sdružení
093-Opravná položka k nedokončenému dlouhodobému nehmot. majetku	311-Odběratelé (Pohledávky z obchodních vztahů)	ÚČTOVÁ TŘÍDA 4 – KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY
094-Opravná položka k nedokončenému dlouhodobému hmotnému majetku	312-Směnky k inkasu	41-Základní kapitál a kapitálové fondy
095-Opravná položka k poskytnutým zálohám	313-Pohledávky za eskontované cenné papíry	411-Základní kapitál
096-Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku	314-Ostatní poskytnuté zálohy	412-Emisní ážio
	315-Ostatní pohledávky z obchodních vztahů	413-Ostatní kapitálové fondy
	32-Závazky (krátkodobé)	414-Oceňovací rozdíl z přecenění majetku a závazků

418-Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách
419-Změny základního kapitálu
42-Rezervní fondy, ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření
421-Zákonný rezervní fond
422-Nedělitelný fond
423-Statutární fondy
427-Ostatní fondy
428-Nerozdělený zisk minulých let
429-Neuhrazená ztráta minulých let
43-Výsledek hospodaření
431-Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
45-Rezervy
451-Rezervy podle zvláštních právních předpisů (zákonné)
452-Rezerva na důchody a podobné závazky
453-Rezerva na daň z příjmů
459-Ostatní rezervy
46-Dlouhodobé bankovní úvěry
461-Dlouhodobé bankovní úvěry
47-Dlouhodobé závazky
471-Dlouhodobé závazky - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv
473-Emitované dlouhodobé dluhopisy
474-Závazky z nájmu
475-Dlouhodobé přijaté zálohy
478-Dlouhodobé směnky k úhradě
479-Jiné dlouhodobé závazky
48-Odložené daňové závazek a pohledávka
481-Odložený daňový závazek a pohledávka
49-Individuální podnikatel
491-Účet individuálního podnikatele

ÚČTOVÁ TŘÍDA 5 - NÁKLADY

50-Spotřebované nákupy
501-Spotřeba materiálu
502-Spotřeba energie
503-Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
504-Prodané zboží
51-Služby
511-Opravy a udržování
512-Cestovné
513-Náklady na reprezentaci
518-Ostatní služby
52-Osobní náklady
521-Mzdové náklady
522-Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti
523-Odměny členům orgánů společnosti a družstva
524-Zákonné sociální pojištění
525-Ostatní sociální pojištění
526-Sociální náklady individuálního podnikatele
527-Zákonné sociální náklady
528-Ostatní sociální náklady
53-Daně a poplatky
531-Daň silniční
532-Daň z nemovitostí
538-Ostatní daně a poplatky
54-Jiné provozní náklady
541-Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku
542-Prodaný materiál
543-Dary
544-Smluvní pokuty a úroky z prodlení
545-Ostatní pokuty a penále
546-Odpis pohledávek

548-Ostatní provozní náklady
549-Manka a škody z provozní činnosti
55-Odpisy, rezervy a opravné položky provozních nákladů
551-Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
552-Změna stavu rezerv podle zvláštních práv. předpisů
554-Změna stavu ostatních rezerv v provozní oblasti
555-Změna stavu komplexních nákladů příštích období
556-Zúčtování oprávek ke goodwillu
557-Zúčtování oprávek k oceň. rozdílu k nabytému majetku
558-Změna stavu zákon. opravných položek v provozní činnosti
559-Změna stavu opravných položek v provozní činnosti
56-Finanční náklady
561-Prodané cenné papíry a podíly
562-Úroky
563-Kursově ztráty
564-Náklady z přecenění majetkových cenných papírů
566-Náklady z finančního majetku
567-Náklady z derivátových operací
568-Ostatní finanční náklady
569-Manka a škody na finančním majetku
57-Rezervy a opravné položky finančních nákladů
574-Změna stavu finančních rezerv
579-Změna stavu opravných položek ve finanční činnosti
58-Mimořádné náklady
581-Náklady na změnu metody
582-Škody
584-Změna stavu mimořádných rezerv
588-Ostatní mimořádné náklady
589-Změna stavu opravných položek v mimořádné činnosti
59-Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů
591-Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná
592-Daň z příjmů z běžné činnosti - odložená
593-Daň z příjmů z mimořádné činnosti - splatná
594-Daň z příjmů z mimořádné činnosti - odložená
595-Dodatečné odvody daně z příjmů
596-Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
597-Převod provozních nákladů
598-Převod finančních nákladů
599- Změna stavu rezervy na daň z příjmů

ÚČTOVÁ TŘÍDA 6 - VÝNOSY

60-Tržby za vlastní výkony a zboží
601-Tržby za vlastní výrobky
602-Tržby z prodeje služeb
604-Tržby za zboží
61-Změny stavu vnitropodnikových zásob
611-Změna stavu nedokončené výroby
612-Změna stavu polotovarů
613-Změna stavu výrobků
614-Změna stavu zvířat
62-Aktivace
621-Aktivace materiálu a zboží
622-Aktivace vnitropodnikových služeb
623-Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
624-Aktivace dlouhodobého hmotného majetku
64-Jiné provozní výnosy
641-Tržby z prodeje dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku
642-Tržby z prodeje materiálu
644-Smluvní pokuty a úroky z prodlení
645-Zúčtování oprávek ke goodwillu
646-Výnosy z odepsaných pohledávek

647-Zúčtování oprávek k oceň. rozdílu k nabytému majetku
648-Ostatní provozní výnosy
66-Finanční výnosy
661-Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
662-Úroky
663-Kursově zisky
664-Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů
665-Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
666-Výnosy z krátkodobého finančního majetku
667-Výnosy z derivátových operací
668-Ostatní finanční výnosy
68-Mimořádné výnosy
681-Výnosy ze změny metody
688-Ostatní mimořádné výnosy
69-Převodové účty
697-Převod provozních výnosů
698-Převod finančních výnosů

ÚČTOVÁ TŘÍDA 7 - ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY

70-Účty rozvažné
701-Počáteční účet rozvažný
702-Konečný účet rozvažný
71-Účet zisků a ztrát
710-Účet zisků a ztrát
75 až 79 -Podrozvahové účty

ÚČTOVÉ TŘÍDY 8 A 9 – VNITROPODNIKOVÉ ÚČETNICTVÍ

ŽÁDOST O DOKUMENTÁRNÍ / SMĚNEČNÉ INKASO

Documentary / Bill collection application

Česká spořitelna, a.s., Praha 4, Olbrachtova 1929/62, PSČ: 140 00, IČ: 45 24 47 82
zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1171
(dále jen „ČS“ / hereinafter referred to as „ČS“)

V souladu s Jednotnými pravidly pro inkasa, revizí z roku 1995, publikací MOK v Paříži č. 522 Vás žádáme o obstarání inkasa níže popsané směnky a/nebo dokumentů v souladu s následujícími podmínkami:

We hereby request collection of the below mentioned documents and/or Bill in accordance with the below stated conditions and subject to Uniform Rules for Collections, ICC Publication No. 522.

Příkazce (jméno a adresa) / Drawer (name and address):	IČ:	DIČ:
Kontaktní osoba / Contact person:	Telefon / Phone:	
E-mail:	Fax:	

Plátce (jméno a adresa)	Banka plátce (jméno, adresa, SWIFT), č. účtu
Drawee (name and address):	Drawee bank (name and address, SWIFT), account No.:

Částka inkasa / Collection amount:	
Platební titul / Payment Code:	Slovní označení / in words:
Vysvětlení případného rozdílu mezi hodnotou inkasa a faktury / Value difference between collection and invoice(s) is due to:	

Přikládáme následující dokumenty / We enclose following documents:

Počet Originálů Kopii
Total Originals Copies

	Směnka / Bill of Exchange
	Obchodní faktura / Commercial invoice
	Balicí list / Packing list
	Vážní list / Weight list
	Osvědčení o původu / Certificate of origin
	Průvodní osvědčení EUR.1 (A.TR) / Movement Certificate EUR.1 (A.TR)
	Pojistka (Pojistný certifikát) / Insurance policy (certificate)
	Duplikát železničního nákladního listu (Rail waybill duplicate)
	Silniční nákladní list „CMR“ / Road waybill „CMR“
	Konosament / Bill of Lading
	Multimodální dopravní dokument / Multimodal transport document
	Letecký nákladní list / Air waybill
	Osvědčení speditéra o převzetí (FCR) / Forwarder's certificate of receipt (FCR)

Splatnost / Maturity (tenor):

- ☐ na viděnou / at sight
☐ odložená splatnost / def. payment dní po / days after
☐ odložená splatnost fixní k datu / fixed maturity at:

**Dokumenty mají být plátcí vydány
Documents to be released against:**

- ☐ proti zaplacení / payment:
☐ proti akceptaci přiložené směnky / acceptance of the enclosed bill of exchange
☐ proti splnění následujících podmínek / fulfilment of the following conditions:

Akceptovaná směnka má být:
Accepted bill is to be:

- ☐ vrácena nám / returned to us
☐ ponechána u banky k inkasu při splatnosti / retained for collection with drawee bank

Tučně nadepsaná pole musí být vyplněna / Fields with bold headings are mandatory

Pole ☐ označte mezeríkem nebo zaškrtněte dle potřeby / Mark ☐ fields with spacebar or tick as appropriate

- Protest (není-li na směnce doložka „bez protestu“ apod.) / (unless bill clauded „without protest“ or similar) ☐ pro neplacení / for non-payment
☐ pro neakceptaci / for non-acceptance
☐ bez protestu / without protest
- Bankovní výlohy ČS / ČS charges:** ☐ k naší tíži / for our account
☐ k tíži plátce / for drawee's account
☐ k tíži plátce a při odmítnutí nesmí být vydány dokumenty / for drawee's account and may not be waived
- Bankovní výlohy banky plátce: Drawee bank charges** ☐ k naší tíži / for our account
☐ k tíži plátce / for drawee's account
☐ k tíži plátce a při odmítnutí nesmí být vydány dokumenty / for drawee's account and may not be waived
- Podmínky inkasa mají být splněny: ☐ ihned / immediately
 Payment / acceptance to be effected ☐ do / within dnů po předložení k inkasu / days after presentation
☐ po příchodu zboží do místa určení / pending arrival of goods at destination
- Dokumenty zašlete bance plátce Docs to be sent to drawee bank:** ☐ doporučenou poštou / by registered mail
☐ kurýrní službou DHL / by DHL courier

Výtěžek inkasa převed'te na náš účet číslo / Remit proceeds to our account No.:		v měně in (currency):	
--	--	------------------------------	--

Další instrukce / Additional instructions:

Datum / Date

Razítko a podpis(y) příkazce / Stamp and signature(s) of drawer

Podpis příkazce ověřil:

Tučně nadepsaná pole musí být vyplněna / Fields with bold headings are mandatory

Pole ☐ označte mezeríkem nebo zaškrtněte dle potřeby / Mark ☐ fields with spacebar or tick as appropriate

**Žádost o otevření dokumentárního akreditivu/
Application for opening of a documentary
letter of credit**

Vystavte neodvolatelný dokumentární akreditiv / <i>Issue an irrevocable documentary letter of credit (L/C)</i>		☐ potvrzený / <i>confirmed</i> ☐ avizovaný / <i>advised</i>	☐ převoditelný / <i>transferable</i> ☐ standby / <i>standby</i>	Referenční číslo / <i>Reference Number</i> : ¹
Příkazce (název, adresa včetně PSČ) / <i>Applicant (name, address, postal code)</i> :		Oprávněný/ příjemce (název, adresa) / <i>Beneficiary (name, address)</i> :		
IČ/RČ / <i>Ident. No.</i> :		Telefon / <i>Phone No.</i> :		
Číslo účtu, který má být zatížen za částku akreditivu / <i>Account number to be debited by the L/C amount</i> : / 0100		Fax/ <i>Fax No.</i> :		
Měna / <i>Currency</i> :		IČ/RČ / <i>Ident. No.</i> : ²		
		Číslo účtu / <i>Account No.</i> :		
Datum ukončení platnosti akreditivu / <i>Expiry date of L/C</i> :		Místo (stát) použitelnosti a ukončení platnosti akreditivu / <i>Place (country) of availability and expiry of L/C</i> :		
Banka příjemce / <i>Beneficiary's bank</i> :		Částka / <i>L/C amount</i> : měna / <i>currency</i> : slovy / <i>in words</i> :	☐ okolo / <i>about</i> (= +/- 10%) ☐ nepřesahující / <i>not exceeding</i> ☐ +/- %	
Použitelný / <i>Available</i> :	☐ platbou na viděnou / <i>by sight payment</i> ☐ akceptací směnky / <i>by acceptance of draft</i> ☐ negociací / <i>by negotiation</i> ☐ odloženou platbou / <i>by deferred payment</i> dny / <i>days</i> od / <i>from</i>			
Díličí dodávky / <i>Partial shipments</i> : ☐ povoleny / <i>allowed</i> ☐ zakázány / <i>not allowed</i>			Dopravní parita / <i>Delivery terms</i> : ³	
Překlady zboží / <i>Transshipment</i> : ☐ povoleny / <i>allowed</i> ☐ zakázány / <i>not allowed</i>			Tento akreditiv kryje / <i>This L/C covers</i> % hodnoty kontraktu / <i>of the contract value</i> .	
Dokumenty musí být předloženy do / <i>Documents must be presented within</i> dny po datu odeslání zboží / <i>days after the date of shipment of the goods</i> .				
Poslední datum pro odeslání zboží / <i>Latest date of shipment</i> :		Místo odeslání / <i>Place of despatch</i> :	Místo určení / <i>Place of destination</i> :	
Popis zboží a/nebo služeb / <i>Description of the Goods and/or Services</i> :				

- 1 Vyplní Banka / to be filled in by Bank.
2 Platí pouze v ČR / Valid only in the Czech Republic
3 Podle INCOTERMS 2000 / According to INCOTERMS 2000

KB

Žádost o otevření dokumentárního akreditivu/ Application for opening of a documentary letter of credit

Dokumenty / Documents

☐ Multimodální/Kombinovaný konosament / <i>Multimodal/Combined Bill of Lading</i>	☐ na řad a blanco žirovaný / <i>to the order and blank endorsed</i>
☐ Námořní palubní konosament / <i>On board Marine/Ocean Bill of Lading</i>	☐ na řad Příkazce / <i>to the order of Applicant</i>
	☐ na řad vystavující banky / <i>to the order of issuing bank</i>
	☐ jiný / <i>other</i>
☐ uvádějící Notify Party / <i>evidencing Notify Party:</i>	
☐ dále vykazující / <i>further evidencing:</i>	
☐ Počet požadovaných originálů / <i>Number of requested originals:</i>	
☐ Duplikát železničního nákladního listu / <i>Duplicate of Rail Waybill</i>	☐ vykazující příjemce zboží / <i>evidencing the consignee</i>
☐ 3. originál leteckého nákladního listu / <i>3rd original of Air Waybill</i>	
☐ Silniční nákladní list CMR řádně orazítkovaný a podepsaný odesílatelem zboží a dopravcem / <i>International consignment note CMR duly stamped and signed by the shipper and the carrier</i>	
☐ FCT - Potvrzení zasilatele o neodvolatelném odesílání zboží / <i>FCT - Forwarder's Certificate of Transport about irrevocable despatch of the goods</i>	☐ dále vykazující / <i>further evidencing</i>
☐ FCR - Potvrzení zasilatele o převzetí zboží k neodvolatelnému odeslání zboží / <i>FCR - Forwarder's Certificate of Receipt of the goods for irrevocable despatch</i>	
☐ Protokol o převzetí zboží podepsaný / <i>Taking Over Protocol signed by</i>	
☐ Řádně orazítkovaná a podepsaná, datovaná obchodní faktura / <i>Duly stamped and signed, dated commercial invoice</i>	☒ originál / <i>original(s)</i>
☐ Pojistka / pojistný certifikát na % hodnoty zboží, kryjící rizika / <i>Negotiable Insurance policy / Insurance certificate for % of value of the goods, covering risks</i>	☒ kopie / <i>copy(ies)</i>
☐ Osvědčení o původu vystavené / <i>Certificate of origin issued by</i>	☐ původu / <i>origin</i>
☐ Kopie osvědčení EUR 1 orazítkovaná příslušným celním úřadem / <i>Copy of EUR 1 Certificate stamped by the respective customs office</i>	
☐ Balicí list / <i>Packing list</i>	☐ orazítkovaný / <i>stamped</i> ☐ podepsaný / <i>signed</i> ☒ originál / <i>original(s)</i> ☒ kopie / <i>copy(ies)</i>
☐ Kupní smlouva (☐ originál / ☐ notářsky ověřená kopie) uzavřená mezi příkazcem a příjemcem akreditivu opatřená razítkem příslušného katastrálního úřadu s povolením vkladu práva	
☐ Výpis z katastru nemovitostí vykazující	☐ v originále

Jiné dokumenty v jazyce českém a anglickém / *Other documents in Czech and English language :*
(název dokumentu, předmět dokumentu, vystaven kým / *document title, document subject, issued by*)

KB**Žádost o otevření dokumentárního akreditivu/
Application for opening of a documentary
letter of credit**Jiné podmínky v jazyce českém a anglickém / *Additional conditions in Czech and English language:*Jiné instrukce pro Banku / *Other instructions for the Bank:*

Výlohy vystavující banky jdou na účet / <i>Issuing bank charges are to the account of</i>	☐ příkazce akreditivu / <i>applicant</i>	☐ příjemce akreditivu / <i>beneficiary</i>
Výlohy mimo vystavující banku jdou na účet / <i>Charges outside of the issuing bank are to the account of</i>	☐ příkazce akreditivu / <i>applicant</i>	☐ příjemce akreditivu / <i>beneficiary</i>
Výlohy budou zúčtovány na vrub účtu č. / <i>Account No. to be debited for the charges:</i> ⁴		/ 0100
Měna / <i>Currency:</i>		

Kontakt příkazce / <i>Applicant's contact</i>	Telefon / <i>Phone No.</i>	Fax / <i>Fax No.</i>	E-mail / <i>E-mail</i>
jméno / <i>name:</i>			

Tento akreditiv se řídí poslední revizí „Jednotných zvyklostí a pravidel pro dokumentární akreditivy“, vydaných Mezinárodní obchodní komorou v Paříži, která je platná v den vystavení dokumentárního akreditivu. / *This letter of credit shall be governed by the latest revision of "Uniform Customs and Practice for Documentary Credits", issued by the International Chamber of Commerce in Paris, which is in effect on the date of issue of this letter of credit.*

V souvislosti s touto žádostí souhlasíme s tím, aby Banka získávala, shromažďovala, uchovávala, zpracovávala a předávala naše údaje, včetně údajů o naší bonitě, podle textu Oznámení o souhlasu klienta se zpracováním údajů (dále jen „Oznámení“), a to kromě bodů 1. a 2. Oznámení (registr SOLUS). S obsahem Oznámení jsme seznámeni a souhlasíme s ním.

V / *Place*dne / *on*Podpis příkazce / *Applicant's signature*Registrační číslo Smlouvy o otevření dokumentárního akreditivu ⁵ :⁴ v případě, že výlohy jdou na účet příkazce / *in the case charges are to the account of applicant*⁵ Vyplní Banka / *to be filled in by Bank.*

Dokumentární platby

Dokumentární akreditiv

Odběratelský - importní	
Otevření, navýšení hodnoty	0,3 %, min. 1 000,- za 1. čtvrtletí (90 dní), (při částce nad 30 mil. 0,25 %, nad 150 mil. 0,2 %), + 0,1 %, min. 1 000,- za každý další započatý měsíc (30 dní), (+ individuální riziková přírážka v závislosti na míře kreditního rizika). Splatno v den otevření na celou dobu platnosti akreditivu.
Prodloužení	0,1 %, min. 1 000,- za každý další započatý měsíc (30 dní), (+ individuální riziková přírážka v závislosti na míře kreditního rizika). Splatno v den změny na celou dobu platnosti akreditivu.
Změna	750,-
Kontrola dokladů, výplata (příp. vrácení dokladů bez proplacení)	0,25 % z vyplacené částky (příp. z částky vrácených dokladů), min. 1 000,-
Odložená platba	0,25 %, min. 1 000,- za každé započaté čtvrtletí (90 dní), (+ individuální riziková přírážka v závislosti na míře kreditního rizika) + poplatky za výplatu (0,25 % z vyplacené částky (příp. z částky vrácených dokladů), min. 1 000,-)
Uvolnění zboží zaslaného k dispozici KB	500,-
Dodavatelský - exportní	
Avizování (včetně avizování navýšené hodnoty)	0,2 %, min. 1 000,-
Avizování (včetně avizování navýšené hodnoty) akreditivu vystaveného KB	0,1 %, min. 500,-
Potvrzení (za celou dobu platnosti včetně příp. odložené platby), navýšení hodnoty potvrzeného akreditivu, prodloužení potvrzeného akreditivu	individuálně, v závislosti na míře kreditního rizika, min. 1 500,-
Změna	750,-
Kontrola dokladů a výplata akreditivu	0,3 % z vyplacené částky, min. 1 000,-
Výplata akreditivu vystaveného KB	0,125 %, min. 1 000,-
Kontrola a odeslání dokladů k inkasu, kontrola a uvolnění předložených dokladů bez placení	0,3 % z částky dokladů, min. 1 000,-
Závady v dokladech (příp. vystavení indemnity)	500,-
Příslib postoupení výtěžku	2 000,-
Převod akreditivu	0,15 % z převedené částky, min. 2000,-
Převod výnosu akreditivu ve prospěch klienta jiné banky - úhrada do jiného peněžního ústavu	2 000,-
Příprava forfaitu (mimo KB)	3 000,-

Cena se vybírá srážkou z výnosu akreditivu nebo z účtu klienta.
Výlohy se účtují i v případě, kdy akreditiv není použit.

Dokumentární inkaso

Odběratelské - importní	
Zpracování	0,3 % z částky inkasa, min. 1 000,-, max. 20 000,-
Uvolnění zboží zaslaného k dispozici KB	500,-

Dodavatelské - exportní	
Zpracování	0,3 % z částky inkasa, min. 1 000,-, max. 20 000,-
Urgence platby, změna inkasních instrukcí	200,-
Vybírá se srážkou z výnosu inkasa nebo z účtu klienta, a to i v případě vydání dokladů bez placení (např. placení přímou úhradou) nebo při vrácení dokladů ze zahraničí.	
Tuzemské dokumentární inkaso odběratelské spojené s předáním technického průkazu k automobilu	420,-

Ostatní položky v souvislosti s dokumentárními platbami

Předkontrola dokladů	500,-
Odeslání dokladů kurýrní službou	dle sazebníku kurýrní služby
za zprávu podanou SWIFT	150,-
Faxová zpráva - za 1 stránku	30,-

**Sazebník České spořitelny, a.s., pro bankovní obchody
(dále jen Sazebník)
část:**

V. Akreditivy

Obsah:

1. Otevření akreditivu (importní a tuzemské odběratelské akreditivy)
2. Avizování a potvrzování akreditivů (exportní a tuzemské dodavatelské akreditivy)

1. Otevření akreditivu (importní a tuzemské odběratelské akreditivy)

Pol.	Text	Cena v Kč
1.1.	Předavízo	1.000,-
1.2.	Otevření akreditivu*):	
1.2.1.	první započaté čtvrtletí	0,3%, minimálně 1.000,-
1.2.2.	každý další započatý měsíc	0,1%, minimálně 1.000,-
1.2.3.	riziková přírážka	individuálně
1.3.	Změna akreditivu:	
1.3.1.	formální (vč. zrušení akreditivu)	1.000,-
1.3.2.	navýšení částky a/nebo prodloužení	1.000,- + cena podle pol. č. 1.2. dle částky navýšení nebo doby prodloužení
1.4.	Kontrola dokumentů, proplacení akreditivu (z hodnoty čerpání):	
1.4.1.	akreditivy zahraniční a tuzemské v cizí měně, splatné na viděnou	0,3%, minimálně 1.000,-
1.4.2.	akreditivy tuzemské v CZK, splatné na viděnou	0,2%, minimálně 1.000,-
1.4.3.	akreditivy s odloženou splatností (zahraniční i tuzemské, jakákoli měna)	0,1%, minimálně 1.000,- + cena podle pol. č. 1.5.
1.5.	Odložená splatnost, akceptace směnky (z hodnoty čerpání):	
1.5.1.	do 90 dnů lhůty splatnosti	0,3%, minimálně 1.000,-
1.5.2.	za každých dalších započatých 30 dní	0,1%, minimálně 1.000,-
1.5.3.	riziková přírážka	individuálně
1.6.	Zboží zasláno do dispozice České spořitelny, a.s.	1.000,-
1.7.	Nesrovnalosti v dokumentech	1.500,-
1.8.	Nakládání s neproplacenými dokumenty (z hodnoty čerpání):	
1.8.1.	akreditivy zahraniční a tuzemské v cizí měně	0,3%, minimálně 1.000,-

1.8.2.	akreditivy tuzemské v CZK	0,2%, minimálně 1.000,-
1.9.	Korespondenční a telekomunikační služby v souvislosti s dokumentárními akreditivy (zahrnuje veškerou korespondenci, jako např. SWIFT, telex, poštovné, fax apod.; na klienta se v této oblasti nevztahuje Sazebník, část XIII, kapitola 3):	
1.9.1.	při vystavení / změně akreditivu	200,-
1.9.2.	za každou sadu dokumentů	500,-
1.9.3.	náklady kurýrní služby	dle skutečně vzniklých nákladů

*) Cena se vypočítá za celou dobu původní platnosti akreditivu (se zohledněním případných prodloužení platnosti akreditivu) a celou původní částku (se zohledněním případných navýšení částky akreditivu) i v případě, že akreditiv byl následně zrušen, využit před koncem jeho platnosti nebo jeho částka snížena. Cena se vypočítá z částky akreditivu vč. případné tolerance a/nebo případných dodatečných částek vyplatitelných z akreditivu (např. úroky apod.).

2. Avizování a potvrzování akreditivů (exportní a tuzemské dodavatelské akreditivy)

Pol.	Text	Cena v Kč
2.1.	Předavízo	zdarma
2.2.	Avizování akreditivu:	
2.2.1.	akreditivy bez potvrzení České spořitelny, a.s. *)	0,2%, minimálně 1.000,-
2.2.2.	akreditivy potvrzené Českou spořitelnou, a.s.	zdarma (použije se pouze cena za potvrzení – viz položku č. 2.3.)
2.2.3.	akreditivy vystavené Českou spořitelnou, a.s. a avizované přímo beneficiantovi	zdarma
2.3.	Potvrzení akreditivu *):	
2.3.1.	první započaté čtvrtletí	0,3%, minimálně 1.000,-
2.3.2.	každý další započatý měsíc	0,1%, minimálně 1.000,-
2.3.3.	riziková přírážka	individuálně
2.4.	Změna akreditivu:	
2.4.1.	formální (vč. zrušení akreditivu a prodloužení nepotvrzeného akreditivu)	1.000,-
2.4.2.	navýšení částky	1.000,- + cena dle pol. č. 2.2. (akreditivy bez potvrzení České spořitelny, a.s.) nebo 2.3. (akreditivy potvrzené Českou spořitelnou, a.s.) dle částky navýšení

2.4.3.	prodloužení potvrzeného akreditivu	1.000,- + cena dle pol. č. 2.3. dle doby prodloužení
2.4.4.	akreditivy vystavené Českou spořitelnou, a.s. a avizované přímo beneficiantovi	uplatňuje se pouze cena na straně „Otevření akreditivu“, pol. č. 1.3.
2.5.	Kontrola dokumentů a proplacení akreditivu nebo zprostředkování platby (z hodnoty čerpání):	
2.5.1.	akreditivy zahraniční a tuzemské v cizí měně (kromě 2.5.3. a 2.5.4.)	0,3%, minimálně 1.000,-
2.5.2.	akreditivy tuzemské v CZK (kromě 2.5.3. a 2.5.4.)	0,2%, minimálně 1.000,-
2.5.3.	akreditivy se závazkem České spořitelny, a.s. k odložené platbě nebo s akceptací směnky vystavené na Českou spořitelnu, a.s. (zahraniční i tuzemské, jakákoli měna)	0,1%, minimálně 1.000,- + cena podle pol. č. 2.6.
2.5.4.	akreditivy vystavené Českou spořitelnou, a.s. a avizované přímo beneficiantovi	uplatňuje se pouze cena na straně „Otevření akreditivu“, pol. č. 1.4.
2.6.	Závazek k odložené platbě, akceptace směnky (z hodnoty čerpání):	
2.6.1.	do 90 dnů lhůty splatnosti	0,3%, minimálně 1.000,-
2.6.2.	za každých dalších započatých 30 dní	0,1%, minimálně 1.000,-
2.6.3.	riziková přírážka	individuálně
2.6.4.	kontrola odložené splatnosti bez závazku České spořitelny, a.s.	0,1%, minimálně 1.000,-
2.6.5.	akreditivy vystavené Českou spořitelnou, a.s. a avizované přímo beneficiantovi	uplatňuje se pouze cena na straně „Otevření akreditivu“, pol. č. 1.5.
2.7.	Negociace	individuálně + cena podle pol. č. 2.5.1. nebo 2.5.2.
2.8.	Převod akreditivu (z hodnoty převodu) *)	0,2%, minimálně 1.000,-
2.9.	Vystavení potvrzení o postoupení výtěžku nebo souhlasu s postoupením výtěžku ve prospěch třetí osoby (z částky postoupení)	0,1%, minimálně 1.000,-
2.10.	Nesrovnalosti v dokumentech (pouze u akreditivů se závazkem České spořitelny, a.s. a u převedených akreditivů)	1.500,-
2.11.	Nakládání s neproplacenými dokumenty (z hodnoty čerpání):	
2.11.1.	akreditivy zahraniční a tuzemské v cizí měně	0,3%, minimálně 1.000,-

2.11.2.	akreditivy tuzemské v CZK	0,2%, minimálně 1.000,-
2.12.	Předběžná kontrola dokumentů (kontrola kopií nebo návrhů dokumentů před jejich řádným předložením):	
2.12.1.	první žádost o předběžnou kontrolu v rámci příslušného čerpání akreditivu	zdarma
2.12.2.	každá další žádost o předběžnou kontrolu v rámci stejného čerpání akreditivu, za každý dokument	200,-
2.13.	Postoupení pohledávky z akreditivu na Českou spořitelnu, a.s. (forfaiting pohledávky z akreditivu)	individuálně
2.14.	Tiché potvrzení	individuálně
2.15.	Zboží zasláno do dispozice České spořitelny, a.s.	1.000,-
2.16.	Korespondenční a telekomunikační služby v souvislosti s dokumentárními akreditivy (zahrnuje veškerou korespondenci, jako např. SWIFT, telex, poštovní, fax apod., vyjma nákladů kurýrní služby; na klienta se v této oblasti nevztahuje Sazebník, část XIII, kapitola 3):	
2.16.1.	při avizování / změně akreditivu	200,-
2.16.2.	při převodu akreditivu	500,-
2.16.3.	za každou sadu dokumentů	500,-
2.16.4.	akreditivy vystavené Českou spořitelnou, a.s. a avizované přímo beneficiantovi	zdarma
2.16.5.	náklady kurýrní služby	dle skutečně vzniklých nákladů

*) Cena se vypočítá za celou dobu původní platnosti akreditivu (se zohledněním případných prodloužení platnosti akreditivu) a celou původní částku (se zohledněním případných navýšení částky akreditivu) i v případě, že akreditiv byl následně zrušen, využit před koncem jeho platnosti nebo jeho částka snížena. Cena se vypočítá z částky akreditivu vč. případné tolerance a/nebo případných dodatečných částek vyplatitelných z akreditivu (např. úroky apod.).

Pozn.:

U konverzních operací v různých měnách se k přepočtům používá na vstupní straně operace kurs deviza nákup, na výstupní straně operace kurs deviza prodej. Ceny uvedené v procentuálním vyjádření jsou kalkulovány z konvertované částky.

Ve výjimečných případech může Česká spořitelna, a.s. poskytnout slevu z uvedené ceny.

Za konverzní operaci se považuje každá operace, při které je měna na straně transakce různá od měny na straně účtu.

Mimo ceny za úkony uvedené v Sazebníku se účtují náhrady skutečných výloh vlastních i cizích (např. ceny a výlohy jiných bank a institucí). Ceny se účtují na vrub účtu v okamžiku poskytnutí služby, případně mohou být strženy z výnosu akreditivu.

Další ceny požadované za služby České spořitelny, a.s. jsou uvedeny v ostatních částech Sazebníku.

Sazebník České spořitelny, a.s., pro bankovní obchody
(dále jen Sazebník)
část:

VI. Dokumentární a směnečná inkasa

Obsah:

1. Dokumentární a směnečná inkasa

1. Dokumentární a směnečná inkasa

Pol.	Text	Cena v Kč
1.1.	Zpracování inkasa (z inkasní částky)	
1.1.1.	inkasa zahraniční a tuzemská v cizí měně	0,30%, minimálně 1.000,-, maximálně 20.000,-
1.1.2.	tuzemská v CZK	0,15%, minimálně 1.000,-, maximálně 10.000,-
1.1.3.	vydání dokladů bez placení, vrácení odmítnutého inkasa (včetně inkasa k obstarání akceptu směnky *)	0,10%, minimálně 1.000,-, maximálně 10.000,-
1.2.	Obstarání akceptu směnky bez jejího inkasa (směnka je vrácena příkazci nebo vysílající bance; poplatek ze směnečné částky)	
1.2.1.	inkasa zahraniční a tuzemská v cizí měně	0,30%, minimálně 1.000,-, maximálně 20.000,-
1.2.2.	tuzemská v CZK	0,15%, minimálně 1.000,-, maximálně 10.000,-
1.3.	Obstarání akceptu směnky, která není vrácena příkazci nebo vysílající bance (použije se rovněž při obstarání vystavení směnky vlastní nebo jiného dokumentu obsahujícího příslib platit k budoucímu datu); pro směnku domicilovanou	
1.3.1.	u jiné banky	zdarma
1.3.2.	u České spořitelny, a.s.	500,-
1.4.	Změna inkasních instrukcí	500,-
1.5.	Zboží zasláno do dispozice České spořitelny, a.s.	500,-
1.6.	Urgence plnění inkasních instrukcí (za třetí a každou další)	200,-
1.7.	Vedení inkasa po splatnosti **)	
1.7.1.	první měsíc	zdarma
1.7.2.	každý další započatý měsíc	500,-
1.8.	Korespondenční a telekomunikační služby v souvislosti s inkasy (zahrnuje veškerou korespondenci, jako např. SWIFT, telex, poštovné,	500,-

	fax apod., vyjma nákladů kurýrní služby; na klienta se v této oblasti nevztahuje Sazebník, část XIII, kapitola 3)	
1.9.	Náklady kurýrní služby	dle skutečně vzniklých nákladů
1.10.	Zajištění protestu směnky (pro neplacení nebo pro neakceptaci)	1.000,- + notářské poplatky

*) Instrukce k vydání dokumentů bez placení je považována za změnu inkasních instrukcí, a tudíž se dále rovněž účtuje příslušný poplatek za změnu inkasních instrukcí.

**) Účtuje se pouze u importních a tuzemských odběratelských inkas. Inkaso je považováno za inkaso po splatnosti od třetího pracovního dne následujícího po řádné splatnosti inkasa. Inkaso splatné na viděnou je považováno za inkaso po splatnosti po uplynutí jednoho kalendářního měsíce po datu avíza České spořitelny, a.s. dlužníkovi o předložení dokumentů k inkasu.

Ve výjimečných případech může banka poskytnout slevu z uvedené ceny.

U konverzních operací v různých měnách se k přepočtům používá na vstupní straně operace kurs deviza nákup, na výstupní straně operace kurs deviza prodej. Ceny uvedené v procentuálním vyjádření jsou kalkulovány z konvertované částky.

Za konverzní operaci se považuje každá operace, při které je měna na straně transakce různá od měny na straně účtu.

Mimo ceny za úkony uvedené v Sazebníku se účtují náhrady skutečných výloh vlastních i cizích (např. ceny a výlohy jiných bank a institucí). Ceny se účtují na vrub účtu v okamžiku poskytnutí služby, případně mohou být strženy z výnosu inkasa.

Další ceny požadované za služby České spořitelny, a.s. jsou uvedeny v ostatních částech Sazebníku.

Úschova směnek předložených České spořitelny, a.s. k inkasu nebo ke zprostředkování akceptu a úschova směnek domicilovaných u České spořitelny, a.s. se nezaplatňuje.

Place and date of issue

Place of payment

For this Bill of Exchange pay

To the order

EUR

cent

In words:

EUR

Drawee

Date and signature of acceptant

Drawer

Payable at

Account nr.

Signature of drawer